

Nr 45.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1928 kl. 6 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1928/1929, m. m.

Jämlikt § 40 riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevillningarnas belopp för budgetåret 1928/1929 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande riksdag fastställda grunder.

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1928 (bilaga till 1928 års statsverksproposition: inkomsterna), har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan för statsregleringen vid den nu samlade riksdagen jämte förslag till riksstat ävensom beräkning av statens inkomster för nästa budgetår. Departementschefen har därvid anmält, bland annat, riksräkenskapsverkets skrivelse den 15 december 1927 med inkomstberäkning för nämnda budgetår, vilken skrivelse återfinnes såsom bilaga till nyssnämnda protokollsutdrag.

I sitt anförande till förenämnda statsrådsprotokoll har departementschefen till en början yttrat sig rörande de allmänna förutsättningarna för statsregleringen och därvid uttalat sig om det gångna årets konjunkturläge, om konjunkturutsikterna, om kassafondens ställning och om anslagsbehovens automatiska förändringar samt därefter övergått till att yttra sig om finansplanen. Departementschefen har därvid bland annat anfört följande:

»Under förutsättning av samma skatter och skattesatser som för närvarande samt oförändrade taxebestämmelser för de affärsdrivande verken skulle de beräknade inkomsterna överstiga utgiftsanslagen i riksstatsförslaget för budgetåret 1928/1929 med ungefär 20 miljoner kronor. Detta överskott är främst att hänföra dels till påräknad högre avkastning av tull- och stämpelmedel samt av statens domäner dels till den inkomstökning för statsverket, som blivit en följd av 1927 års malmavtal.

Under sådana förhållanden hava skattesänkningar visat sig genomförbara utan att äventyra balansen mellan inkomster och utgifter. Då vår inkomst- och förmögenhetsskatt, särskilt med hänsyn till den i Sverige mycket betungande kommunala skattebördan, måste betecknas såsom hög samt en sänkning av denna skatt bör vara ägnad att stimulera företagsamheten och

stärka vår konkurrenskraft i förhållande till utlandet, har jag funnit mig böra förorda, att skattens procenttal sänkes från 160 till 150, vilket betyder, att den enligt det förra procenttalet beräknade inkomsten av ifrågasvarande skattekölla minskas med omkring 9.4 miljoner kronor. Vidare vill jag förorda, att sockerskatten, som drabbar en för hela folket viktig konsumtionsartikel, och som nu utgår med 8 öre för kilogram, sänkes till hälften, varigenom utbytet av denna skatt, eljest beräknat till 16.5 miljoner kronor, skulle nedgå till 8.25 miljoner kronor. Återstoden av överskottet har i budgetförslaget disponerats på så sätt, att den med gällande taxebestämmelser antagliga nettoavkastningen från statens järnvägar reducerats med motsvarande belopp. Reduktionen har motiverats av önskvärdheten att så vitt möjligt redan under någon del av det kommande budgetåret genomföra ifrågasatt sänkning av järnvägarnas godstaxor och vidtagits för att möta därav sannolikt föranledd minskning av inkomsterna på godstrafiken.»

I det följande kommer utskottet att vid behandlingen av de särskilda bevillningarna lämna redogörelse för innehållet i riksräkenskapsverkets ovannämnda skrivelse samt för vad Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit ävensom för vad föredragande departementschefen för egen del anfört.

1:o.

Inkomst- och förmögenhetsskatten.

De beräknade och behållna inkomsterna av inkomst- och förmögenhetsskatten hava — bortsett från den tidigare utgående s. k. B-skatten — utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1923/24	124,000,000	135,718,956	—
» 1924/25	133,000,000	138,514,666	+ 2,795,710
» 1925/26	137,000,000	144,265,840	+ 5,751,174
» 1926/27	139,000,000	143,870,552	— 395,288
» 1927/28	147,000,000	—	—

Beträffande nedgången av inkomstskatten mellan budgetåren 1925/26 och 1926/27 torde böra erinras, att densamma föranletts av sänkning av procenttalet för skattens grundbelopp. Detta procenttal, som för åren 1921—1924 utgjorde 175, sänktes nämligen för år 1925 till 170 och har därefter enligt beslut av 1926 och 1927 års riksdagar utgjort 160.

Departements-
chefen.

Departementschefen har till en början rörande förevarande inkomsttitel anfört följande:

»Under rubriken 'skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse' återfinnes såsom den största posten *inkomst- och förmögenhetsskatten*.

För beräkningen i statsverkspropositionen av inkomst- och förmögenhets- skatten för åren 1923, 1924, 1925 och 1926 har inom finansdepartementet tillämpats en metod, för vilken utförlig redogörelse meddelats i en bilaga till 1923 års statsverksproposition. För år 1927 samt för innevarande år har motsvarande beräkning under medverkan från statistiska centralbyrån verkställt av riksräkenskapsverket. Efter framställning av sistnämnda verk har statistiska centralbyrån på grundval av de dit inkomna uppgifterna angående 1927 års skattetaxeringar överlämnat den vid riksräkenskaps- verkets inkomstberäkning — — — fogade sammanställningen 'beräkningar angående 1927 års skattetaxeringar'¹. Denna sammanställning är utarbetad efter i huvudsak samma grunder som den vid 1927 års statsverksproposition fogade tabellen 'beräkningar angående 1926 års skattetaxeringar' (Inkomsterna, bilaga II sid. 67).

Med utgångspunkt från statistiska centralbyråns sammanställning rörande 1927 års taxeringar har riksräkenskapsverket beräknat det antagliga utfallet av 1928 års taxeringar, för vilka i stort sett, såsom jag i det föregående på- pekat, inkomstförhållandena under år 1927 äro grundläggande. Vid beräk- ningen hava vissa höjningar vidtagits av de i sammanställningen ingående detaljsiffrorna.

En jämförelse mellan taxeringsresultatet för år 1927 och de av riksräken- skapsverket verkställda taxeringsberäkningarna för år 1928 ter sig sålunda:

	1927 Milj. kr.	1928 Milj. kr.	Stegring (+) eller minskning (-)	
			Milj. kr.	%
Inkomst av fast egendom	658.4	652	— 6.4	— 1.0
» » kapital	449.7	461	+ 11.3	+ 2.5
» » arbetsanställning m. m. 3,539.8	3,539.8	3,630	+ 90.2	+ 2.5
» » rörelse eller yrke eller eljest	885.7	915	+ 29.3	+ 3.3
Summa uppskattad inkomst	5,533.6	5,658	+ 124.4	+ 2.2
Avdrag	607.6	622	+ 14.4	+ 2.4
Återstod	4,926.0	5,036	+ 110.0	+ 2.2
$\frac{1}{60}$ av den taxerade förmögenheten	250.0	255	+ 5.0	+ 2.0
Till inkomst- och förmögenhetsskatt				
taxerat belopp	5,176.0	5,291	+ 115.0	+ 2.2
Utnyttjade Orts- och familjeavdrag	2,827.6	2,875	+ 47.4	+ 1.7
Beskattningsbart belopp	2,348.4	2,416	+ 67.6	+ 2.9
Därav:				
a) Enskilda skattskyldiga	1,888.4	1,940	+ 51.6	+ 2.7
b) Aktiebolag m. fl.	460.0	476	+ 16.0	+ 3.5.»

¹ Sammanställningen åtföljer detta betänkande såsom bilaga A.

Riksräkenskapsverket.

De av riksräkenskapsverket verkställda taxeringsberäkningarna har ämbetsverket motiverat på följande sätt:

»Inkomsten av jordbruksfastighet torde på grund av årets dåliga skörderesultat få något sänkas för de enskilda skattskyldiga. Medan siffran för dessa mellan taxeringarna 1926 och 1927 stigit från 403.2 till 415.6 miljoner kronor, torde försiktigheten nu kräva en nedsättning till förslagsvis 405 miljoner kronor. För aktiebolagen har enligt statistiska centralbyråns uträkningar siffran sänkts med 1 miljon kronor i jämförelse med 1926 års taxering till 31 miljoner kronor. För 1928 års taxering torde en avjämnning till 30 miljoner kronor vara tillfyllest.

Jämväl beträffande aktiebolagens inkomster av annan fastighet än jordbruk har redovisats en nedgång, från 63.6 till 61.8 miljoner kronor. För de enskilda har av centralbyrån upptagits en inkomstsiffra av 150 miljoner kronor eller 6 miljoner kronor mera än det för 1926 års taxering beräknade beloppet. För nästa års taxering torde inkomsten för bolagen kunna bibehållas vid i avjämnat tal 62 miljoner kronor, medan för enskilda siffran lärer kunna höjas till förslagsvis 155 miljoner kronor.

Inkomsten av kapital har för enskilda skattskyldiga ej stigit fullt så mycket, som riksräkenskapsverket i fjor antog. Den inträdda stegringen från 393.2 till 407.7 miljoner kronor är dock betydligt starkare än mellan 1925 och 1926 års taxeringar. Nu synes man få räkna med en något mindre ökning, lämpligen till 418 miljoner kronor. Aktiebolagens inkomster av kapital har enligt statistiska centralbyråns beräkningar ökats — på sätt i fjor beräknades — från 40 till 42 miljoner kronor. På denna post synes man kunna antaga en stegring till 43 miljoner kronor.

Inkomsten av arbetsanställning utvisar en höjning från 3,461.4 till 3,539.8 miljoner kronor eller praktiskt taget samma ökning, som riksräkenskapsverket på grundval av 1926 års taxering förra året antog. På grund av den under 1927 obestridligen ökade arbetstillgången torde en väl så stark höjning som nästlidet år här kunna förordas. Riksräkenskapsverket föreslår fördenskull en beräkning av posten ifråga till 3,630 miljoner kronor.

Beträffande inkomsten av rörelse eller yrke har den senaste taxeringen givit utslag i olika riktningar för enskilda och för bolag. Medan för de enskilda ökningen på denna post mellan 1925 och 1926 års taxeringar var praktiskt tagen ingen eller från 488.9 till 489.1 miljoner kronor, vadan endast en avjämnning till 490 miljoner kronor i fjor beräknades, har nu en stegring inträtt till 502.4 miljoner kronor. Och under det att för bolagen i fjor kunde konstateras en höjning med 28.7 miljoner kronor, som dock av riksräkenskapsverket försiktigtvis för 1927 års taxering nedräknades till 17.6 miljoner kronor, har i verkligheten denna post stannat vid en ökning av 10.9 miljoner kronor, motsvarande ett inkomstbelopp av 383.3 miljoner kronor. Omläggningen av tobaksmonopolbolagets vinstpolitik torde härvid hava varit av ej ringa betydelse. Det har vidare på sakkunnigt håll antagits, att en medverkande orsak till den minskade stegringen kan vara att

finna däri, att bolagen alltmera inriktat sig på konsolidering och alltså i möjligaste mån använt sina inkomster för avskrivningar, medan den redovisade, beskattningsbara vinsten hållits nere liksom utdelningen till aktieägarna. Då den konjunkturförbättring, som inträtt under 1927, bör komma till uttryck — utom beträffande arbetsinkomsterna — på inkomsterna av rörelse eller yrke, bör otvivelaktigt en stegring här beräknas. För de enskilda har riksräkenskapsverket härvid antagit ungefär samma ökning, som senast konstaterats, eller till 515 miljoner kronor. För bolagen torde kunna räknas med en något större stegring eller till 400 miljoner kronor.

Den uppskattade sammanlagda inkomsten skulle härigenom komma att uppgå till 5,658 miljoner kronor, därav 5,123 för enskilda och 535 för bolag. Motsvarande siffror för 1927 års taxeringar äro 5,533.6, 5,015.5 samt 518.1.

I fråga om avdragsposterna har beloppet för sådana avdrag, som omförmälas i 11 § 2 mom. 4:o) bevillningsförordningen — d. v. s. för ränta å gäld, förlust å viss inkomstkälla, periodiskt understöd, försäkringspremier m. m. — av riksräkenskapsverket höjts från 242.6 miljoner till 248 miljoner kronor. Avdragen för kommunalutskylder hava i enlighet med en av statistiska centralbyrån verkställd beräkning uppskattats till 334 miljoner kronor. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag, d. v. s. för värdeminskning å byggnader, vissa förluster m. m., hava bibehållits vid 40 miljoner kronor.

De enskildas förmögenhet har redan på grund av stegrade aktievärden ökat ej obetydligt. Riksräkenskapsverket har beräknat sextiondedelen av den taxerade förmögenheten till 255 miljoner kronor mot 250 miljoner kronor vid innevarande års taxering.

Det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet har i enlighet med förestående beräkningar av riksräkenskapsverket uppskattats för enskilda till 4,815 miljoner kronor samt för aktiebolag m. fl. till 476 miljoner kronor eller tillsammans 5,291 miljoner kronor. Från det nu angivna beloppet för enskilda skattskyldiga skola avgå Orts- och familjeavdrag, vilka avdrag beräknats höjda från 2,827.6 till 2,875 miljoner kronor.

De beskattningsbara beloppen vid 1928 års taxering hava sålunda beräknats till 1,940 miljoner kronor för enskilda skattskyldiga och till 476 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller tillsammans till 2,416 miljoner kronor.»

Departementschefen har, efter att hava förklarat, att han i stort sett funne de av riksräkenskapsverket sålunda angivna synpunkterna hållbara och de utvecklade skälen för de av verket vidtagna, i tablån redovisade höjningarna väl grundade, vidare anfört:

»Såsom närmare framgår av tablåns siffermaterial, är storleken av inkomsten av arbetsanställning m. m. i väsentlig mån avgörande för utfallet av inkomst- och förmögenhetsskatten. Denna inkomstpost har i riksräkenskapsverkets beräkning höjts med något högre belopp än motsvarande inkomst enligt 1926 års taxering ökat vid 1927 års taxering. Den beräk-

Departements-
chefen.
(Forts.)

nade stegringen för 1928 års taxering utgör endast 2.5 procent av ifrågasvarande inkomstposts totalbelopp. Med hänsyn till den under år 1927 obestriddigen ökade arbetstillgången synes den av riksräkenskapsverket antagna höjningen av inkomsten av arbetsanställning m. m. vara mycket försiktigt beräknad.

Slutresultatet av riksräkenskapsverkets beräkning innebär, att de totala beskattningsbara beloppen höjts med 2.9 procent. För enskilda skattskyldiga har höjningen beräknats till 2.7 procent och för aktiebolag m. fl. till 3.5 procent.

På grundval av de beskattningsbara beloppen beräknar riksräkenskapsverket härefter den debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten sålunda.

Medelskatteprocenten har år 1927 för enskilda skattskyldiga uppgått till 5.87 procent och för aktiebolag m. fl. till 8.81 procent av de beskattningsbara beloppen. Under förutsättning att det procenttal av grundbeloppet, med vilket skatten skall uttagas, förblir oförändrat, bör enligt verkets uppfattning även för 1928 års taxering kunna antagas, att skatten kommer att i medeltal utgå efter samma procenttal. Den debiterade skatten för år 1928 skulle då komma att uppgå till sammanlagt 155.8 miljoner kronor. Den behållna inkomsten av skatten för budgetåret 1928/1929 anser riksräkenskapsverket med stöd av budgetutfallet å titeln under de senaste åren böra beräknas till omkring 96.5 procent av sistnämnda belopp eller 150.35 miljoner kronor.

Sänkes åter, såsom jag förordat, nyssnämnda procenttal av grundbeloppet från senast fastställda 160 procent till 150 procent, nedgå förut angivna medelskatteprocent för enskilda skattskyldiga till 5.50 procent och för aktiebolag m. fl. till 8.26 procent. Med dessa procentsatser skulle den debiterade skatten för år 1928 uppgå till 106.7 miljoner kronor för enskilda och 39.3 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller alltså sammanlagt till 146.0 miljoner kronor. Den behållna inkomsten av skatten för budgetåret 1928/1929 skulle alltså, under antagande att 96.5 procent av den debiterade skatten inflyter, komma att uppgå till 140.9 miljoner kronor.

Beträffande detaljberäkningarna angående 1928 års skattetaxeringar tillåter jag mig i övrigt hänvisa till en på grundval av riksräkenskapsverkets uppgifter upprättad tabell, vilken såsom bilaga — — — torde få fogas till dagens statsrådsprotokoll¹.

Rörande det ekonomiska livet under år 1927, vars inkomstförhållanden som nämnt äro grundläggande för utfallet av inkomst- och förmögenhetsskatten under nästkommande budgetår, har jag i det föregående erinrat, att under större delen av året en uppåtgående tendens tydligt framträtt. I betraktande härav synes mig nyssnämnda siffra 140.9 kunna avrundas uppåt och avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten — även om hänsyn tages till det mindre belopp, som å ifrågasvarande titel kan komma att åtgå i restitutioner av B-skatt å aktiebolag m. fl. — böra beräknas till ett belopp av 141 miljoner kronor.

¹ Tabellen åtföljer detta betänkande såsom bilaga B.

I efterföljande tablå har beräkning verkställtts angående storleken för tiden från och med år 1922 av de belopp, med vilka inkomst- och förmögenhetsskatten (exkl. B-skatten) skulle hava influtit, därest skatten under hela perioden utgått med 150 procent av grundbeloppet. I tablå har härvid skattesumman för budgetåret 1927/1928 beräknats på grundval av de i bilaga¹ — — — till riksräkenskapsverkets inkomstberäkning angivna skattebelopp, sedan dessa omräknats under antagande att 96.5 procent av de debiterade beloppen komma att inflyta.

B u d g e t å r	Summa skatt	Höjning (+) eller minskning (—) från	
	Miljoner kronor	Miljoner	%
1922	147.6		
1923/1924	116.3	— 31.3	— 21.2
1924/1925	118.7	+ 2.4	+ 2.1
1925/1926	127.3	+ 8.6	+ 7.2
1926/1927	134.9	+ 7.6	+ 6.0
1927/1928	137.0	+ 2.1	+ 1.6
1928/1929	141.0	+ 4.0	+ 2.9

Såsom framgår av tablå, har utfallet av inkomst- och förmögenhetsskatten från och med budgetåret 1924/1925 oavbrutet i avsevärd grad förbättrats. Det av mig beräknade beloppet för den under budgetåret 1928/1929 påräkneliga inkomst- och förmögenhetsskatten innebär enligt tablå en ökning från närmast föregående budgetår med 2.9 procent, medan motsvarande stegring för budgetåret 1925/1926 uppgått till 7.2, för budgetåret 1926/1927 till 6.0 och för budgetåret 1927/1928 till 1.6 procent.

I enlighet med vad sålunda anförts torde avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten i riksstaten för nästkommande budgetår böra upptagas till 141 miljoner kronor.»

I anslutning till vad departementschefen sålunda anført, har Kungl. Maj:t *dels* föreslagit riksdagen att besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1928 skall utgå med 150 procent av de i 19 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp, *dels ock* upptagit ifrågavarande inkomstitel till 141,000,000 kronor i det i statsverkspropositionen intagna förslaget till riksstat.

Statsverkspropositionen.

I en inom första kammaren av herr *Bärg* väckt motion, nr 105, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta *dels* att avslå Kungl. Maj:ts förslag om sänkning av inkomst- och förmögenhetsskatten, *dels ock* att socker-skatten helt avskaffas».

Motion I: 105 av herr Bärg.

Beträffande motiveringen för de av motionären framställda yrkandena får utskottet hänvisa till motionen.

¹ Bilagan åtföljer detta betänkande såsom bilaga A.

P. M. från
finansdeparte-
mentet.

Rörande utfallet av 1928 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt har utskottet från finansdepartementet mottagit följande, den 24 maj 1928 dagtecknade promemoria:

»Efterföljande beräkningar äro i huvudsak grundade på särskilt infordrade uppgifter rörande utfallet av taxeringarna i de taxeringsdistrikt, där taxeringsarbetet hunnit avslutas den 15 innevarande maj. För landsbygden föreligga härvid relativt fullständiga uppgifter. Jämväl för städerna ha uppgifter inkommit för ett avsevärt antal taxeringsdistrikt. För Stockholms stad föreligga emellertid ännu ej några motsvarande sammanräkningar rörande taxeringsresultaten. Ett större antal i Stockholm taxerade bolag hava dock underkastats särskild undersökning.

	Aktiebolag	Övriga
Beskattningsbart belopp, miljoner kronor:		
Stockholm	254.9	553.0
Göteborg....	75.2	153.6
Malmö	23.2	75.6
Övriga städer med mer än 15,000 invånare	61.4	284.7
Städer med mindre än 15,000 invånare	35.3	258.8
	Samtliga städer	1,325.7
Landsbygd	52.2	608.9
	Hela riket	1,934.6
Beräknad skatteprocent i medeltal	8.26 %	5.50 %
Uträknad skatt, miljoner kronor	41.5	106.4
		147.9
Härav beräknas inflyta 96 procent eller miljoner kronor		142.0

Förestående beräkningar äro verkställda under förutsättning att inkomst- och förmögenhetsskatten skall utgå med 150 procent å skattens grundbelopp.»

Utskottet.

Beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1927 och första kvartalet 1928 har bevillningsutskottet från riksräkenskapsverket erhållit följande uppgifter:

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927, hela året	1:a kvartalet 1928
Influtet	kr. 6,499,333:82	141,804,797:99	148,304,131:81	3,237,445:66
Utgifter för inkomsttiteln ... »	829,453:49	942,022:63	1,771,476:12	1,241,740:56
Behållen inkomst	kr. 5,669,880:33	140,862,775:36	146,532,655:69	1,995,705:10.

Enligt från riksräkenskapsverket sedermera lämnad uppgift har i skatt å inkomst och förmögenhet under april 1928 i behållen inkomst influtit 858,769 kronor 68 öre.

Den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatten, vid vilken beräkning förutsatts att skatten bestämmes att för år 1928 utgå med 150 procent av de i 19 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp, har utskottet, med stöd av ovan införda, inom finansdepartementet upprättade promemoria rörande utfallet av 1928 års taxering, ansett sig kunna höja med 1 miljon kronor eller till 142 miljoner kronor.

Enligt vad statsutskottet rörande budgetställningen meddelat erfordras för täckande av sådana av riksdagen beslutade utgifter, vilka skola bestridas av andra statsinkomster än lånemedel, utöver för statsregleringen eljest beräknade inkomster, ytterligare 10.25 miljoner kronor. Av skäl, som bevillningsutskottet i detta betänkande angiver, har utskottet funnit numera tillgängliga uppgifter giva tillräckligt stöd för, förutom den höjning av inkomst- och förmögenhetsskatten med 1 miljon kronor om vilken nyss nämnts, jämväl följande höjningar av de av Kungl. Maj:t föreslagna beräkningarna, nämligen av stämpelmedlen med 3 miljoner kronor, av tullmedlen med 6 miljoner kronor och av sockerskatten med 0.25 miljoner kronor. Samtliga av utskottet förordade höjningar uppgå sålunda till nyssnämnda erforderliga belopp, 10.25 miljoner kronor. Vid angivna förhållanden har utskottet funnit det statsfinansiella läget medgiva skattesänkningar, motsvarande i statsverkspropositionen föreslagna belopp.

Vidkommande frågan om skattesänkningarnas fördelning å den direkta skatten och konsumtionsskatterna har utskottet icke ansett skäl föreligga att för närvarande frångå vad vid de senaste årens skattesänkningar av riksdagen tillämpats, nämligen att sänka den direkta beskattningen och konsumtionsbeskattningen med ungefärligen lika belopp. Utskottet har sålunda, med avstyrkande av motionen nr 105 i första kammaren i vad densamma angår inkomst- och förmögenhetsskatten, funnit sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om nedsättning till 150 av det procenttal av inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp, efter vilket denna skatt utgår.

I anslutning till vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte,

med bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag angående skatteprocenten samt med avslag å motionen I: 105 av herr Bärg, i vad densamma avser nämnda procent,

besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1928 skall utgå med 150 procent av de i 19 § i för-

ordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp;

B) att inkomst- och förmögenhetsskatten måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 142,000,000.

2:o.

Bevillning av fast egendom samt av inkomst.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har till en början beträffande förevarande inkomsttitel lämnat följande uppgifter:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1923/24	3,000,000	3,586,674	—
» 1924/25	3,000,000	3,520,829	— 65,845
» 1925/26	3,400,000	3,630,054	+ 109,225
» 1926/27	3,500,000	3,741,692	+ 111,638
» 1927/28	3,750,000	—	—

Därefter har riksräkenskapsverket anført:

»Denna titel motsvaras å riksstatens utgiftssida av det under sjunde huvudtiteln anvisade reservationsanslaget »Bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting» (1927/28 VII D 3).

Enligt till statistiska centralbyrån inkomna uppgifter har ifrågavarande skatt i taxeringslängderna för 1927 debiterats med 4,057,394 kronor mot 3,948,546 kronor år 1926.

En jämförelse mellan den år 1926 debiterade och under budgetåret 1926/27 influtna bevillningen ger vid handen att den influtna bevillningen uppgår till 94.7 procent av den debiterade. Utgår man från ungefär samma relationstal mellan den år 1927 debiterade och den under budgetåret 1927/28 inflytande bevillningen, kan den sistnämnda antagas komma att uppgå till cirka 3,840,000 kronor. I jämförelse med föregående budgetår skulle detta innebära en stegring på omkring 100,000 kronor. Även om stegringen för budgetåret 1928/29 kommer att stanna vid ett något lägre belopp, anser sig riksräkenskapsverket dock kunna tillstyrka, att för nämnda budgetår inkomsterna å förevarande titel beräknas till 3,900,000 kronor.»

Statsverkspropositionen.

Med enahanda belopp, 3,900,000 kronor, är inkomsttiteln upptagen i statsverkspropositionens förslag till riksstat.

Utskottet.

Av riksräkenskapsverket har utskottet beträffande denna inkomsttitel för år 1927 och första kvartalet 1928 erhållit följande uppgifter:

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927, hela året	1:a kvart. 1928
Influtet	kr. 296,901: 63	3,593,687: 53	3,890,589: 16	136,886: 24
Utgifter för inkomsttiteln ... »	12,737: 35	11,555: 82	24,293: 17	9,679: 94
Behållen inkomst kr.	284,164: 28	3,582,131: 71	3,866,295: 99	127,206: 30.

I enligt med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att beviljning av fast egendom samt av inkomst måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 3,900,000.

3:o.

Utskiftningsskatt.

Rörande upptagande å riksstaten av förevarande inkomsttitel har riksräkenskapsverket anført följande:

Riksräkenskapsverket.

»**Utskiftningsskatt**, beviljning. Enligt förordning den 27 juni 1927 (nr 321) skall svenskt aktiebolag eller svenskt solidariskt bankbolag, som i samband med nedsättning av aktie- eller lottkapital eller vid bolagets upplösning utskiftar tillgångar, på sätt i förordningen stadgas till staten erlægga skatt (utskiftningsskatt) å därvid utskiftat belopp, i den mån detta icke är att anse såsom återbäring av tillskjutet belopp. Å sålunda bestämt beskattningsbart belopp skall utskiftningsskatt utgå med fem kronor för varje fullt hundratal kronor därav.

Ifrågavarande beskattningsform är helt ny, och riksräkenskapsverket saknar material för att bedöma, om skatten kommer att giva någon avkastning budgetåret 1928/29. För att emellertid eventuellt inflytande skatt från början skall bliva förd å rätt titel, bör utskiftningsskatten uppföras å den nya riksstaten. Vad skattens belopp angår, har riksräkenskapsverket ansett sig kunna — — — upptaga titeln till förslagsvis 100,000 kronor.»

I statsverkspropositionens förslag till riksstat har närmast efter inkomsttiteln beviljning av fast egendom samt av inkomst upptagits utskiftningsskatt såsom ny inkomsttitel med det av riksräkenskapsverket beräknade beloppet, 100,000 kronor.

Statsverkspropositionen.

Utskottet har icke något att erinra mot att i riksstaten utskiftningsskatt upptages såsom ny inkomsttitel med av Kungl. Maj:t föreslaget belopp.

Utskottet.

Utskottet får förty hemställa,

att i riksstaten för budgetåret 1928/1929 måtte under egentliga statsinkomster, skatter, upptagas följande inkomsttitel sålunda:

utskiftningsskatt, *beviljning* kronor 100,000.

4:o.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har anført:

»Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, bevilling. Under denna titel sammanfattas de särskilda avgifter, som enligt förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) erläggas av vissa handlande och handelsexpediter samt för vissa offentliga föreställningar, varförutom hit även föras avgifter för rättighet till skogsfång och kolningsfrihet på allmänningar. De beräknade och behållna inkomsterna av dessa avgifter hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1923/24	350,000	487,820	—
» 1924/25	350,000	510,869	23,049
» 1925/26	450,000	522,514	11,645
» 1926 27	500,000	528,197	5,683
» 1927/28	500,000	—	—

Under månaderna juli—oktober 1927 hava influtit 175,347 kronor mot 173,052 kronor under motsvarande tid föregående år. En stegring i jämförelse med föregående budgetår gör sig alltså märkbar, dock icke så betydande att den torde böra föranleda någon höjning av inkomsttiteln i fråga. Riksräkenskapsverket har fördenskull — — — uppfört bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter med oförändrat belopp eller 500,000 kronor.»

Statsverkspropositionen. Ifrågavarande inkomsttitel har i statsverkspropositionen upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 500,000 kronor.

Utskottet. Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att denna inkomsttitel för år 1927 och första kvartalet 1928 visar följande ställning:

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927, hela året	1:a kvart. 1928
Influtet	kr. 287,106: 98	244,281: 91	531,388: 89	137,983: 04
Utgifter för inkomsttiteln	» 221: 50	8,933: 76	9,155: 26	197: 24
Behållen inkomst	kr. 286,885: 48	235,348: 15	522,233: 63	137,785: 80.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 500,000.

5:o.

Stämpelmedlen.

Riksräkenskapsverket har anfört:

»Stämpelmedel, bevillning. De beräknade och redovisade inkomsterna å denna titel hava uppgått till:

Riksräken-
skapsverket.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1923/24.....	48,000,000	41,658,844	—
» 1924/25	40,000,000	45,813,768	+ 4,154,924
» 1925/26	44,000,000	43,768,031	— 2,045,737
» 1926/27.....	45,000,000	46,457,829	+ 2,689,798
» 1927/28.....	49,000,000	—	—

Enligt i statistiska centralbyrån utarbetade uppgifter å beloppen av de stämplat, som använts till nedannämnda handlingar, hava dessa belopp under åren 1923—1926 utgjort:

	1923 kronor	1924 kronor	1925 kronor	1926 kronor
Handlingar till lagfartsprotokol- let	9,540,488	8,914,422	9,777,903	9,032,407
Handlingar till in-tecknings- och tomträttsprotokollen	1,464,806	1,252,191	1,743,154	1,314,384
Handlingar till äktenskapsför- ordsprotokoll	26,170	27,550	28,251	28,790
Handlingar till boupptecknings- protokoll:				
Bouppteckningar	12,492,567	14,995,654	15,339,581	14,883,316
Testamenten, till vilka hän- syn ej tagits vid bouppteckningens stämpelbe- läggning	189	2,061	320	137
Avhandlingar om lösöre köp	81,198	62,303	62,659	45,143
Till länsstyrelserna avgivna de- klarationer om gåva	1,926,124	577,264	838,746	664,642
Summa kronor	25,531,542	25,831,445	27,790,614	25,968,819

Av de i förestående statistik ingående beloppen äro avgifterna för bouppteckningar och testamenten samt deklARATIONERNA om gåva ävensom de i beloppen för rubriken 'handlingar till lagfartsprotokollet' ingående stämpel-

avgifterna för gåvobrev och fideikommissbrev rörande fast egendom att hänföra till arvsskatt och skatt för gåva.

Sammanlagt hava sistnämnda båda skatter belöpt sig till:

år 1923	kronor 14,552,983
» 1924	» 15,700,613
» 1925	» 16,431,233
» 1926	» 15,983,881

I riksräkenskapsverket tillhandakommen skrivelse av den 11 november 1927 har generalpoststyrelsen meddelat, att de från styrelsen månad för månad till statskassan inlevererade stämpelmedlen under år 1926 samt intill utgången av oktober månad 1927 i avrundade tal uppgått till i nedanstående tabell angivna belopp. I tabellen har även intagits det belopp, som generalpoststyrelsen antagit bliva levererat under november månad 1927.

M å n a d	Å r 1 9 2 6		Å r 1 9 2 7		
	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Ökning (+) resp. minskning (-) från år 1926 i %
Januari	4.27		3.49		
Februari	4.37		4.22		
Mars	2.50	11.14	3.02	10.73	— 3.7
April	4.40		4.53		
Maj	5.04		5.92		
Juni	2.88	12.32	3.46	13.91	+ 12.9
Juli	3.87		4.41		
Augusti	4.56		5.48		
September	2.22	10.65	3.07	12.96	+ 21.7
Oktober ...	2.98		6.91		
November	4.64		4.89		
December	2.89	10.51	—	—	
Hela året		44.62			
Januari—november ...	41.73	—	49.40	—	+ 18.4

Beträffande den påfallande stora stegringen av stämpelbeloppet under oktober 1927 vid jämförelse med motsvarande månad år 1926 har generalpoststyrelsen meddelat, att densamma har sin grund bland annat däri, att två firmor inbetalat sammanlagt ungefär 2,130,000 kronor för stämpelbeläggning av aktier samt att ett arvsskattebelopp av 780,000 kronor influit.

Under erinran, att stämpeluppbörd i riksstaten för budgetåret 1927/28 är upptagen till 49 miljoner kronor, av vilket belopp 3 miljoner kronor

hänföra sig till av 1927 års riksdag beslutad höjning av lottsedelsstämpeln, har generalpoststyrelsen i skrivelse den 4 oktober 1927 till chefen för finansdepartementet anförd följande rörande stämpelinkomsterna under budgetåret 1928/29:

’Stämpeluppbörden är givetvis vansklig att beräkna längre tid i förväg, så nära beroende som den är av konjunkturväxlingarna. Det vill emellertid synas, som om viss anledning förefinnes att nu räkna med en något högre stämpeluppbörd för budgetåret 1927—1928 än som tidigare antagits. Inkomsterna av aktiestämplingen komma nämligen, på grund av de stora nyemissioner, som gjorts av ett par företag, att uppgå till högre belopp än som förut kunnat beräknas. Detta torde dock böra anses såsom en enstaka företeelse. I alla händelser synes försiktigheten bjuda, att icke för budgetåret 1928—1929 räkna med motsvarande inkomst av aktiestämplingen. Emellertid har, även om de sistnämnda inkomsterna samt de ökade inkomsterna på grund av lottsedelsstämpelns höjning frånräknas, stämpeluppbörden hittills under år 1927 visat någon stegring vid jämförelse med uppbörden under motsvarande tid år 1926. På grund härav synes man hava fog för ett antagande, att den så att säga normala stämpeluppbörden skall undergå en ytterligare höjning under budgetåret 1928—1929. Under förutsättning att nuvarande stämpelavgifter bibehållas oförändrade, synes fördenskull stämpeluppbörden under sistnämnda budgetår kunna kalkyleras till 50 miljoner kronor.’

I ovanberörda skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1927 har generalpoststyrelsen meddelat, att förhållandena efter avgivandet av förenämnda skrivelse den 4 oktober icke givit generalpoststyrelsen anledning att frånga vad i skrivelsen anförts i fråga om beräkningen av stämpelmedelsintäkterna under budgetåret 1928/29. Dessa hava sålunda av generalpoststyrelsen beräknats under förutsättning av i någon mån uppåtgående konjunkturer för handel och näringar.

Den huvudsakliga uppbörden å förevarande inkomstitel utgöres av stämpelmedel, som av postverket inbetalas till statskontoret. Denna uppbörd utgjorde, efter avdrag av belopp, som restituerats genom statskontoret, 42,906,967 kronor för budgetåret 1925/26 samt 45,764,598 kronor för budgetåret 1926/27. Härförutom redovisa länsstyrelserna den uppbörd av stämpelmedel jämte ränta, som inflyter i de fall, då anstånd med stämpelskattens erläggande medgivits jämlikt bestämmelserna i § 47 av förordningen om arvsskatt och skatt för gåva. Nu berörda uppbörd hos länsstyrelserna har under budgetåren 1925/26 och 1926/27 — efter avdrag av restitutioner — utgjort respektive 861,064 och 693,230 kronor.

Vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelavgiften hava vidtagits, bland annat genom förordning den 11 juni 1926 (nr 205), den 20 maj 1927 (nr 166) och den 2 augusti 1927 (nr 336). Med undantag för den förhöjda lottsedelsstämpeln, som enligt vad i det föregående anförts, beräknats öka uppbörden med 3 miljoner kronor, synas ändringarna icke vara av den betydelse, att hänsyn till desamma behöver tagas vid inkomstitelns beräkning. Framhållas må även att riksräkenskapsverket utgått

från en fortsatt tillämpning av såväl förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor m. fl. lyxvaror, vilkens giltighetstid utgår den 30 juni 1928 enligt i år given förordning (nr 46), som ock förordningen den 27 juni 1927 (nr 225) om fortsatt tillfällig höjning av beloppen för den i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper stadgade stämpelavgiften.

Bortses från såväl den inkomstökning, vilken följt av höjningen av stämpelavgiften för lottsedlar, som den tillfälliga inkomsten av de utav generalpoststyrelsen särskilt berörda stämpelbeläggningarna, erhålles för månaderna juli—november 1927 ett inkomstbelopp omkring 2.3 miljoner kronor högre än för motsvarande tid 1926. Under sådana förhållanden kan riksräkenskapsverket icke räkna med lägre inkomstökning — frånräknat lottstämpelmedlen — för hela innevarande samt nästkommande budgetår än 2.5 miljoner kronor. Med utgångspunkt från de under budgetåret 1926/27 inplutna stämpelmedlen och under förutsättning att höjningen av lottstämpeln inbringar det ovan angivna beloppet, skulle alltså stämpelmedlen för budgetåret 1928/29 komma att uppgå till 52 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer, att inkomstiteln stämpelmedel för nästkommande budgetår beräknas till 52,000,000 kronor.»

*Departements-
chefen.*

Efter att hava omförmålt riksräkenskapsverkets beräkning av stämpelmedlen och de förutsättningar, från vilka ämbetsverket vid sin beräkning utgått, har departementschefen för egen del anfört följande:

»Då sistlidet års riksdag icke biträdde det då framlagda förslaget om nedsättning till hälften av fondstämpelavgiften vid köp och byte av aktier, anser jag mig ej nu böra ifrågasätta förnyande av detsamma. Jag har sålunda utgått från fortsatt tillämpning av gällande fondstämpelsatser och torde senare få för Kungl. Maj:t anmäla fråga om proposition i ämnet. Vad angår den särskilda stämpelavgiften för vissa lyxvaror förutsätter jag likaledes, att förordningen ifråga förlänas fortsatt giltighet under nästkommande budgetår, varom jag senare anmäler förslag. Det belopp, som denna stämpelskatt inbringar, är emellertid så obetydligt, att skattens bortfallande icke synes behöva påverka beräkningen av inkomstiteln i dess helhet.

På nu anförda skäl och då jag ej har något att erinra emot riksräkenskapsverkets beräkning av förevarande inkomstitels avkastning, hava stämpelmedlen i riksstatsförslaget uppförts med det av verket förordade beloppet av 52 miljoner kronor.»

*Statsverkspro-
positionen.*

I statsverkspropositionen hava följaktligen stämpelmedlen upptagits till 52,000,000 kronor.

Prop. nr 13.

Genom en den 4 januari 1928 dagtecknad proposition, nr 13, har Kungl. Maj:t, såsom departementschefen i sitt ovan återgivna anförande antytt,

framlagt förslag om förlängd giltighet till utgången av juni månad år 1929 för de nu gällande förhöjda stämpelavgifterna vid köp och byte av fondpapper. På hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 42) har denna proposition av riksdagen numera bifallits.

Genom en den 4 januari 1928 dagtecknad proposition, nr 15, har Kungl. Maj:t, såsom departementschefen i sitt ovan omförmälda anförande förebådat, framlagt förslag om fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1929 av den nu till utgången av juni månad år 1928 gällande förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror. På hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 3) har riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts nämnda förslag. *Prop. nr 15.*

I proposition den 16 mars 1928, nr 194, har Kungl. Maj:t föreslagit åtskilliga ändringar i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, avseende dels införande av stämpelavgift för expeditioner från poliskollegier och polischefer, dels införande av vissa bestämmelser i syfte att vinna skydd mot in-teckningsförfalskning, dels begränsning av stämpelförsäljares rätt att erhålla stämplrar i räkning, dels förändrad redovisning av vissa stämpelmedel, dels ock tillhandahållande å postanstalter av vissa stämpelförfattningar. I sistberörda avseende har Kungl. Maj:t i propositionen jämväl föreslagit ändring i fondstämpelförordningen den 6 november 1908 (nr 129). I enlighet med förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 35) har Kungl. Maj:ts förslag numera med vissa ändringar av riksdagen bifallits. *Prop. nr 194.*

I proposition den 16 mars 1928, nr 195, har Kungl. Maj:t föreslagit vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva, föranledda dels av Kungl. Maj:ts i proposition nr 17 framlagda förslag till lag om arv med flera i samband därmed stående lagar dels ock av de av Kungl. Maj:t i proposition nr 194 föreslagna ändringarna i stämpelförordningen, avseende begränsning av stämpelförsäljares rätt att erhålla stämplrar i räkning. På hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 38) har riksdagen numera, med ändring i fråga om tiden för ikraftträdandet, bifallit Kungl. Maj:ts nämnda förslag. *Prop. nr 195.*

Genom en den 16 mars 1928 dagtecknad proposition, nr 221, har Kungl. Maj:t, bland annat, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning om särskild skatt å vissa lotterivinster, avsedd att träda i kraft den 1 januari 1929 och av föredragande departementschefen beräknad medföra ett inkomstbelopp under titeln stämpelmedel för tiden 1 januari—30 juni 1929 å i runt tal 670,000 kronor. På hemställan av särskilda utskottet nr 1 (betänkande nr 1, punkt 9) har denna proposition av riksdagen numera bifallits. *Prop. nr 221.*

Utskottet.

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att förevarande inkomsttitel, stämpelmedel, för år 1927 och första kvartalet 1928 utvisar följande ställning:

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927, hela året	1:a kvart. 1928
Influtet	kr. 25,275,615:—	28,983,532:09	54,259,147:09	13,709,101:69
Utgifter för inkomsttiteln »	103,021:76	132,167:82	235,189:58	32,854:28
Behållen inkomst	kr. 25,172,593:24	28,851,364:27	54,023,957:51	13,676,247:41.

Enligt från riksräkenskapsverket sedermera lämnad uppgift utvisar inkomsttiteln under april 1928 en behållen inkomst av 5,710,906 kronor 24 öre.

Till komplettering av de uppgifter, som den ovan å sidan 14 intagna tabellen innehåller, må följande efter uppgifter från generalpoststyrelsen uppgjorda sammanställning angående de från styrelsen månad för månad till statskontoret inlevererade stämpelmedlen under budgetåret 1926/27 samt under juli—maj månader under budgetåret 1927/28 här intagas:

M å n a d	Budgetåret 1926—1927		Budgetåret 1927—1928		
	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Ökning (+) resp. minskning (-) från föregående budgetår i %
Juli	3.87		4.41		
Augusti	4.56		5.48		
September	2.22	10.65	3.07	12.96	+ 21.7
Oktober	2.98		6.91		
November	4.64		4.89		
December	2.89	10.51	4.05	15.85	+ 50.8
Januari	3.49		4.12		
Februari	4.22		4.62		
Mars	3.02	10.73	4.04	12.78	+ 19.1
April	4.58		5.65		
Maj	5.92		5.64		
Juni	3.46	13.91	—		—
Hela budgetåret	45.80	—	—	—	—
Juli—Maj	42.84	—	52.88	—	+ 24.9

Enligt inom generalpoststyrelsen verkställda approximativa beräkningar torde styrelsen under juni månad 1928 komma att till statskontoret inleverera stämpelmedel till ett belopp av åtminstone 4.6 miljoner kronor.

På sätt av det föregående framgår, hava vid de beräkningar, som lagts till grund för statsverkspropositionens förslag rörande stämpelmedlens uppskattning, räknats med förlängd giltighet av såväl de förhöjda stämpelavgifterna vid köp och byte av fondpapper som ock den särskilda stämpelavgiften vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor m. fl. lyxvaror. Riksdagen har numera, såsom nyss omnämnts, fattat beslut i överensstämmelse med vad sålunda förutsatts. Vid inkomstberäkningen torde hänsyn

icke behöva tagas till de av riksdagen i anledning av propositionerna nr 194 och 195 beslutade, ovan omnämnda ändringarna i avseende å stämpelbeskattningen. Vad den i det föregående berörda, av riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 221, beslutade särskilda skatten å lotterivinster angår, torde densamma, såsom föredragande departementschefen beräknat, under nästkommande budgetår medföra en ökning i statens inkomster av stämpelmedel å i runt tal 670,000 kronor.

De ovan intagna, utskottet tillhandakomna sifferuppgifterna utvisa, att stämpeluppbörden innevarande budgetår — även bortsett från de ökade inkomster som, för helt år beräknade till 3 miljoner kronor, härflutit av den år 1927 beslutade höjningen av lottstämpeln och vissa samma år vidtagna ändringar i planen för penninglotterierna — företer en betydande stegring i förhållande till närmast föregående budgetår. Ehuru en del av denna stegring torde hänföra sig till vissa större aktieemissioner och andra företeelser av tillfällig natur, har utskottet ansett stegringstendensen vara påtaglig och så avsevärd, att densamma, tillika med inkomstökningen genom förenämnda särskilda skatt å lotterivinster, berättigar till att höja den av Kungl. Maj:t föreslagna beräkningen av ifrågavarande inkomsttitel med 3 miljoner kronor eller till 55 miljoner kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att stämpelmedlen måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 55,000,000.

6:o.

Lastpenningarna.

Riksräkenskapsverket har till en början lämnat följande sifferuppgifter:

Riksräkenskapsverket.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1923/24	600,000	585,907	—
» 1924/25	600,000	735,004	+ 149,097
» 1925/26	600,000	649,694	— 85,310
» 1926/27	700,000	676,329	+ 26,635
» 1927/28	700,000	—	—

Därefter har riksräkenskapsverket anført:

»Uppbörden å ifrågavarande titel har under månaderna juli—oktober 1927 utgjort 221,734 kronor mot 174,215 kronor under samma tid föregående år. I skrivelse den 3 oktober 1927 till chefen för finansdepartementet har generaltullstyrelsen beräknat bruttoinkomsten av lastpenningar för budgetåret 1928/29, minskad med restitutioner, till 700,000 kronor, detta under förut-

sättning att icke någon omläggning av dessa sjöfartsavgifter dessförinnan genomförts.

Riksräkenskapsverket finner för sin del denna beräkning väl låg. Med hänsyn till den avsevärda stegring av uppbörden, som inträtt sedan föregående år, anser riksräkenskapsverket, att lastpenningarna för budgetåret 1928/29 böra beräknas till ett med 50,000 kronor förhöjt belopp eller till 750,000 kronor.»

Statsverkspropositionen. I statsverkspropositionens förslag till riksstat har förevarande inkomsttitel upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 750,000 kronor.

Utskottet. Från riksräkenskapsverket har utskottet erhållit uppgift, att lastpenningarna tillfört statskassan en behållen inkomst av 420,806 kronor 70 öre första halvåret 1927 och 292,118 kronor 56 öre andra halvåret 1927 eller sålunda 712,925 kronor 26 öre för hela året 1927 samt 182,337 kronor 38 öre första kvartalet 1928.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att lastpenningarna måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 750,000.

7:o.

Automobilskattemedlen.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har till en början lämnat följande sifferuppgifter:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/26	15,000,000	21,970,309	—
» 1926/27	19,000,000	24,502,382	2,532,073
» 1927/28	28,250,000	—	—

Därefter har riksräkenskapsverket anfört:

»Ifrågavarande inkomsttitel, som uppfördes första gången i riksstaten för budgetåret 1925/26, motsvaras under innevarande budgetår av tre särskilda under sjätte huvudtiteln uppförda reservationsanslag (B 9 och 10 samt C 2). Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 nästlidna november beräknat, att uppbörden å titeln kommer att uppgå till 30,000,000 kronor under budgetåret 1928/29.

Riksräkenskapsverket, som icke funnit något att erinra mot denna beräkning, har — — uppfört automobilskattemedlen med nämnda belopp, 30,000,000 kronor.»

Med enahanda belopp, 30,000,000 kronor, är inkomsttiteln upptagen i statsverkspropositionens förslag till riksstat.

Statsverkspropositionen.

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att förevarande inkomsttitel för år 1927 och första kvartalet 1928 utvisar följande ställning:

Utskottet.

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927, hela året	1:a kvart. 1928
Influtet	kr. 16,382,631: 75	10,451,924: 33	26,834,556: 08	14,755,486: 12
Utgifter för inkomsttiteln ... »	165,534: 10	208,198: 77	373,732: 87	117,554: 94
Behållen inkomst	kr. 16,217,097: 65	10,243,725: 56	26,460,823: 21	14,637,931: 18.

Enligt från riksräkenskapsverket sedermera lämnad uppgift har å inkomsttiteln under april 1928 i behållen inkomst influtit 2,466,973 kronor 78 öre.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att automobilskattemedlen måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 30,000,000.

8:o.

Tullmedlen.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

Riksräkenskapsverket.

»Tullmedel, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1923/24	117,000,000	149,320,831	—
» 1924/25	123,500,000	140,122,573	— 9,198,258
» 1925/26	133,000,000	124,629,750	— 15,492,823
» 1926/27	128,000,000	140,500,463	+ 15,870,713
» 1927/28	126,000,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1927 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av tullinkomsterna för budgetåret 1928/29 dels åberopat innehållet i en till chefen för finansdepartementet den 3 oktober 1927 avlåten skrivelse med sådan beräkning dels ock anfört, att styrelsen vid beräkningens utförande utgått från det antagandet, att de konjunkturförhållanden, med vilka man i detta sammanhang har att räkna, komma att undergå någon, om ock ej mera betydande förbättring. Vad efter avlåtandet av skrivelsen till departementet förekommit, har styrelsen icke ansett utgöra tillräcklig anledning att ifrågasätta någon jämkning i den verkställda beräkningen.

Sistnämnda skrivelse innehåller beträffande beräkningen av tullinkomsterna följande:

'Debiterade uppbörden av tullmedel uppgick under de två senaste budget-åren till följande belopp, nämligen

år 1925/26	128.4 miljoner kronor
» 1926/27	147.2 » »

Fördelningen av dessa belopp på olika inkomstposter framgår av härefter intagna tablå:

Inkomstposter	Miljoner kronor	
	1925/26	1926/27
Tull för: råg och vete	7.5	8.4
kaffe	17.9	18.8
socker	2.4	12.2
övriga varuslag	98.7	106.1
Annan uppbörd av tullmedel	1.9	1.7

Vad angår tullinkomsten för råg och vete bör vid beräkningen av dess storlek under budgetåret 1928/29 uppmärksammas, att de från och med den 1 augusti 1926 tillkomna utförselbevisen påverka importkvantiteterna av nämnda varuslag och därmed även tullinkomsten för dessa. Den stegring i importen, som beräknas bliva en följd av den genom utförselbevisen framkallade exporten, torde emellertid icke kunna beräknas uppgå till hela den kvantitet, som svarar mot beloppen av restitutionerna för utförselbevis. Antager man, att stegringen i importen uppgår till ungefär två tredjedelar av den kvantitet, som utförts mot utförselbevis, skulle tullinkomsten för råg och vete, under förutsättning att utförselbevis förekomma, ligga så mycket högre än tullinkomsten vid frånvaro av utförselbevis som svarar mot två tredjedelar av restitutionsbeloppet. Under budgetåret 1926/27 hava restitutionerna för utförselbevis belöpt sig till 3.6 miljoner kronor och torde under normala förhållanden kunna uppskattas till 3 miljoner kronor. Skola inkomstsiffrorna för råg och vete under budgetåren 1925/26 och 1926/27 läggas till grund för beräkning av däremot svarande siffra för budgetåret 1928/29, måste siffrorna för de båda förstnämnda budgetåren jämkas med hänsyn till utförselbevisens inverkan. För budgetåret 1925/26, då utförselbevis icke alls förekommo, torde, med tillämpning av vad nyss sagts, inkomstsiffran 7.5 miljoner kronor böra ökas med två tredjedelar av det normala restitutionsbeloppet för utförselbevis (3 miljoner kronor) eller med 2 miljoner kronor till 9.5 miljoner kronor. I fråga om budgetåret 1926/27, då utförselbevis hunnit endast delvis påverka importsiffrorna, synes ökningen av inkomstsiffran, 8.4 miljoner kronor, knappast böra uppskattas till mera än hälften av den ökning, som beräknats för budgetåret 1925/26, 1 miljon kronor, eller till 9.4 miljoner kronor. Medeltalet av de sålunda jämkade inkomstsiffrorna för budgetåren 1925/26 och 1926/27 torde kunna upptagas såsom beräknat belopp av tullinkomst för råg och vete under budgetåret 1928/29 med

9.5 miljoner kronor.

Beträffande tullinkomsten för kaffe synes beloppet därav under budgetåret 1928/29 kunna beräknas till medeltalet av den tullinkomst, som under budgetåren 1925/26 och 1926/27 skulle hava influtit, därest tullsatsen för nämnda

varuslag jämväl under budgetåret 1925/26 varit densamma som under budgetåret 1926/27 och för närvarande. Tullsatsen, som nu utgör 40 öre för kilogram, var nämligen under budgetåret 1925/26 bestämd till 50 öre för kilogram. Ifrågavarande medeltalsberäkning synes så mycket hellre böra förekomma som i kaffeimporten en viss icke normal förskjutning sannolikt ägt rum mellan de båda budgetåren 1925/26 och 1926/27 såsom en följd av att under förstnämnda år nämnda tullsänkning avvaktades. Mot ovan angivna belopp av tullinkomst för kaffe under budgetåret 1925/26 eller 17.9 miljoner kronor, skulle, därest tullsatsen varit densamma som under budgetåret 1926/27, hava svarat ett tullinkomstbelopp av allenast 14.3 miljoner kronor. Medeltalet av detta belopp och ovan upptagna tullinkomstbelopp för kaffe under budgetåret 1926/27 (18.8 miljoner kronor), till vilket medeltal, enligt vad nyss sagts, tullinkomsten för kaffe under budgetåret 1928/29 ansetts kunna beräknas, utgör 16.6 miljoner kronor.

Vidkommande tullinkomsten för socker, torde, därest den inhemska sockerbetsodlingen, såsom numera är fallet, kommer att under budgetåret 1928/29 bedrivas i normal omfattning, under nämnda år, liksom förhållandet varit under budgetåret 1925/26, införsel av oraffinerat socker ej förekomma och någon tullinkomst för sagda varuslag följaktligen icke kunna påräknas. Under samma förutsättning skulle även införseln av raffinerat socker under budgetåret 1928/29 bliva avsevärt begränsad. Tullinkomsten för raffinerat socker utgjorde:

under budgetåret 1925/26	2.4 miljoner kronor
» » 1926/27	1.5 » »

Den jämförelsevis höga inkomstsiffran för förstnämnda budgetår torde i ej ringa mån hava föranletts av valutaförhållanden i utlandet, vilka emellertid sedermera blivit för de svenska importörerna mindre gynnsamma. Inkomstsiffran för budgetåret 1926/27 torde, sedan den inhemska sockerbetsodlingen återupptagits, likaledes vara högre än normalt. Vid sådant förhållande synes försiktigheten bjuda att icke upptaga tullinkomsterna för raffinerat socker till högre belopp än 1 miljon kronor.

För övriga varuslag hava tullinkomsterna, såsom ovan nämnts, uppgått för budgetåret 1925/26 till 98.7 miljoner kronor och för budgetåret 1926/27 till 106.1 miljoner kronor, vilket innebär en stegring av 7.4 miljoner kronor. Under tiden juni 1926—augusti 1927 visa inkomstsiffrorna för varje månad ökning vid jämförelse med motsvarande månad under nästföregående år. Det synes icke osannolikt, att den stegring av inkomsterna, som sålunda inträtt under den senaste tiden, kan komma att i viss mån ytterligare fortgå. Antages, att denna stegring under budgetåret 1928/29 nått en siffra, motsvarande endast hälften av stegringen från budgetåret 1925/26 till budgetåret 1926/27, skulle ifrågavarande tullinkomster för budgetåret 1928/29 komma att utgöra 109.8 miljoner kronor.

I fråga om beloppet av den uppbörd av tullmedel, som ej utgöres av tull, nämligen uppbörd av bland annat upplagsavgifter, konfiskationer och ersättningar för tjänstförrättningar, har detta under budgetåret 1925/26 i jämförelsevis ringa grad avvikit från motsvarande uppbörd under budgetåret 1926/27. Huruvida denna jämnhet i uppbörden kommer att fortfara är svårt att förutse, särskilt som ändringar i grunderna för uttagandet av vissa bland avgifterna torde vara avsedda att genomföras under år 1928. Emellertid torde ifrågavarande tullinkomstbelopp för budgetåret 1928/29 böra tillsvidare upptagas med medeltalet av övriga tullmedelsuppbörden för budgetåren 1925/26 och 1926/27 (1.9 och 1.7 miljoner kronor), eller med ... 1.8 miljoner kronor.

Enligt ovan angivna grunder skulle således inkomsterna av tullmedel för budgetåret 1928/29 kunna beräknas uppgå till följande bruttobelopp, nämligen:

tull för råg och vete	9.5	miljoner kronor
» » kaffe	16.6	» »
» » socker	1.0	» »
» » övriga varuslag	109.8	» »
annan uppbörd	1.8	» »

eller sammanlagt till 138.7 miljoner kronor.

Restitutionerna av tullmedel hava under budgetåren 1925/26 och 1926/27 belöpt sig till:

	Miljoner kronor	
	1925/26	1926/27
för utförelsevis:		
kontant inlösta	—	1.3
använda såsom likvid	—	2.3
övriga	3.8	3.1
eller sammanlagt	3.8	6.7

Det restitutionsbelopp, som under budgetåret 1926/27 inalles belöper på utförelsevis, 3.6 miljoner kronor, torde enligt från vederbörligt håll införskaffade uppgifter sannolikt komma att under budgetåret 1928/29 motsvaras av ett lägre restitutionsbelopp. Att beloppet under budgetåret 1926/27 nådde så hög siffra, synes hava berott därpå, att 1926 års skörd av råg och vete var mycket riklig och av utmärkt beskaffenhet. Under förutsättning att 1928 års skörd blir medelgod, torde restitutionsbeloppet för utförelsevis under budgetåret 1928/29 kunna uppskattas till 3 miljoner kronor.

Övriga restitutioner av tullmedel torde böra för budgetåret 1928/29 upptagas till medeltalet av de belopp, som utbetalts under budgetåren 1925/26 och 1926/27, eller 3.5 miljoner kronor.

Samtliga restitutioner av tullmedel skulle således kunna antagas uppgå till 6.5 miljoner kronor.

Minskas de för budgetåret 1928/29 beräknade bruttointkomsterna	138.7	miljoner kronor
med restitutionerna av tullmedel	6.5	» »
skulle följaktligen	132.2	miljoner kronor
eller avrundat	132	miljoner kronor

utgöra de nettointkomster av tullmedel, som kunna väntas inflyta under budgetåret 1928/29.'

Enligt från generaltullstyrelsen meddelade uppgifter har den debiterade tulluppbörden under månaderna juli 1924—november 1927 uppgått till följande belopp.

	Budgetåret 1924/25 kronor	Budgetåret 1925/26 kronor	Budgetåret 1926/27 kronor	Budgetåret 1927/28 kronor
Juli	12,262,309	9,781,410	12,235,242	10,487,726
Augusti	11,633,382	10,957,980	11,410,681	12,833,399
September	13,702,441	12,030,479	12,654,630	14,470,642
Oktober	13,238,390	11,956,532	11,867,371	14,481,818
November	13,231,727	12,084,146	14,561,359	15,121,318
December	13,850,018	11,359,702	14,395,775	—
Januari	9,754,950	8,851,382	9,503,055	—
Februari	10,385,572	9,276,797	10,411,928	—
Mars	12,016,786	11,786,998	12,755,089	—
April	11,786,618	10,753,941	12,383,234	—
Maj	10,963,127	10,243,131	13,340,153	—
Juni	9,615,451	9,311,533	11,660,132	—
Summa	142,440,771	128,394,031	147,178,649	—

Det av generaltullstyrelsen till riksräkenskapsverket gjorda uttalandet angående konjunkturutvecklingen sammanfaller väsentligen med den allmänna uppfattning, för vilken riksräkenskapsverket inledningsvis gjort sig till tolk. Vid en närmare undersökning av generaltullstyrelsens detaljberäkningar har det emellertid synts riksräkenskapsverket, att styrelsen i verkligheten knappast tillämpat sitt principiella antagande om en fortgående, ehuru svag konjunkturförbättring.

Generaltullstyrelsens beräkning rörande storleken av spannmålsimporten är helt baserad på införseln under de båda närmast föregående budgetåren. De allmänna konjunkturförhållandena torde ock vara utan inflytande på spannmålsimportens storlek utan beror denna på skördeförhållandena inom landet. För nästa år kan man givetvis för närvarande icke räkna med annat än normal skörd. Den mindre tillfredsställande skörden under 1927 torde emellertid komma att föranleda ökad spannmålsimport ej blott under innevarande budgetår utan även under de första månaderna av budgetåret 1928/29. På grund härav synes det riksräkenskapsverket föreligga skäl att höja siffran för spannmålstullarna från av generaltullstyrelsen beräknade 9.5 miljoner kronor till åtminstone 11 miljoner kronor eller ungefär samma belopp, som styrelsen i fjor beräknade för en normalimport av c:a 300 miljoner kilogram spannmål.

Kaffeimporten har generaltullstyrelsen beräknat efter ett medeltal för budgetåren 1925/26 och 1926/27. Här har alltså icke förutsatts någon ökning av konsumtionen. För budgetåret 1927/28 räknade generaltullstyrelsen i fjor med en importmängd av 35 miljoner kilogram. Av de nu meddelade uppgifterna framgår, att importmedeltalet för de båda förstnämnda budgetåren varit ej mindre än 41.4 miljoner kilogram. Nu kan konstateras en ökning av kaffeimporten under de första 10 månaderna av innevarande år i förhållande till 1926 med 1.1 miljon kilogram. Förutsatt att för budgetåret

1927/28 stegringen blir ungefär lika stor och att den för nästkommande budgetår endast blir hälften av nyssnämnda ökning, bör en höjning av generaltullstyrelsens siffra 16.6 miljoner kronor kunna ske till omkring 17.3 miljoner kronor.

Enligt generaltullstyrelsens uppfattning bör import av socker för nästa budgetår endast beräknas i fråga om raffinerat socker, varå tullinkomsten uppskattats till 1 miljon kronor. Såvitt riksräkenskapsverket kunnat bedöma och av inhämtade uppgifter även fått bestyrkt, torde emellertid på grund av årets mindre goda sockerbetsskörd få räknas med en ej obetydlig införsel jämväl av råsocker. Huvuddelen av tullen härför kommer visserligen att erläggas redan under innevarande budgetår, men enligt erhållna upplysningar torde det kunna antagas, att ett tullbelopp för råsocker av omkring 1 miljon kronor kommer att falla på budgetåret 1928/29.

Vad slutligen övriga varuslag angår, har generaltullstyrelsen räknat med en tullinkomst av 109.8 miljoner kronor, medan för budgetåret 1926/27 motsvarande siffra var 106.1. Det av generaltullstyrelsen sålunda beräknade tullbeloppet innebär, att årsstegringen med 7.4 miljoner kronor, vilken ägt rum från budgetåret 1925/26 till budgetåret 1926/27, för tiden härefter skulle nedgå till fjärdedelen. Den ökning, varmed styrelsen räknat, fördelar sig nämligen på två budgetår, 1927/28 och 1928/29. Redan under de fyra första månaderna av innevarande budgetår hava emellertid tullmedlen för nu ifrågavarande varuslag i förhållande till 1926 uppgått med 3.7 miljoner kronor. Även om man försiktigtvis antager, att ökningen för innevarande budgetår i sin helhet kommer att stanna vid c:a 5 miljoner kronor och att den ytterligare stegringen under budgetåret 1928/29 begränsas till hälften av sistnämnda belopp eller 2.5 miljoner kronor, erhålles en ökning i förhållande till inkomsten för budgetåret 1926/27 av 3.8 miljoner kronor utöver vad generaltullstyrelsen antagit.

Med de av riksräkenskapsverket angivna höjningarna i de av generaltullstyrelsen beräknade tullbeloppen skulle den sammanlagda tullintäkten i stället för av styrelsen föreslagna 132 miljoner bli 139 miljoner kronor. Vid bedömandet av detta inkomstbelopp bör beaktas, att för budgetåret 1926/27 tullmedlen uppgingo till 140.5 miljoner kronor och att för innevarande budgetår, så vitt nu kan överskådas, tullinkomsterna torde komma att stiga till minst samma belopp.

Riksräkenskapsverket hemställer i anslutning till vad ovan anförts, att tullmedlen för budgetåret 1928/29 beräknas till *139,000,000* kronor.»

*Departements-
chefen.*

Departementschefen har anfört:

»*Tullmedel* äro i årets riksstat upptagna till 126 miljoner kronor. För budgetåret 1926/1927 beräknades denna inkomsttitel till 128 miljoner kronor och lämnade en behållen inkomst av icke mindre än 140.5 miljoner kronor. Generaltullstyrelsen har för nästkommande budgetår räknat med en tulluppbörd av allenast 132 miljoner kronor. Denna beräkning har av riksräken-

skapsverket på anförda skäl höjts till 139 miljoner kronor. Under de fem första månaderna av innevarande budgetår hava tullmedelsinkomsterna uppgått till 62.5 miljoner kronor emot 57.3 miljoner kronor för motsvarande tid under sistlidet budgetår. Även om man icke räknar med någon fortsatt stegring under innevarande budgetår, synes alltså tullmedlens avkastning under samma år komma att överstiga den för nästlidet budgetår redovisade tulluppbörden av 140.5 miljoner kronor. Vid sådant förhållande och med utgångspunkt från det av mig i samband med finansplanen gjorda antagandet av i stort sett oförändrade konjunkturer synes mig riksräkenskapsverkets beräkning av tullmedlen för nästa budgetår vara verkställd med nödig försiktighet. Jag hemställer sålunda, att tullmedlen uppföras i riksstatsförslaget med ett belopp av 139 miljoner kronor.»

Inkomsttiteln tullmedel har följaktligen i statsverkspropositionen upptagits till 139,000,000 kronor.

Statsverkspropositionen.

Vid behandling av frågan om beräkningen av tullmedlen har riksräkenskapsverket ifrågasatt viss omläggning av tullinkomsternas bokföring. I sådant hänseende har riksräkenskapsverket anfört följande:

*Bokföring av tullinkomsterna.
Riksräkenskapsverket.*

»De ämbetsverk och myndigheter, vilka ombesörja uppbörden av statsverkets olikartade inkomster, redovisa i regel intäkterna i räkenskapen endast i den mån de verkligen influtit; utestående restantier o. dyl. påverka alltså icke budgetens inkomstitlar. Ett undantag från denna regel utgör emellertid generaltullstyrelsen. Såsom tullinkomster redovisas nämligen de debiterade tullavgifterna, oavsett om de influtit eller ej. Utom den direkta olägenheten för statsverkets kassaställning av att såsom inkomster upptagits fordringar, som icke likviderats, bliva budgetredovisningens olika poster ej jämförbara. De månatliga sammandragen över riksstatens utveckling under budgetåret grundas vidare på månadsrapporter från generaltullstyrelsen angående de influtna beloppen, medan årsresultatet enligt budgetredovisningen beräknas efter den debiterade uppbörden.

För åvägabringande av en enhetlig redovisning av budgetinkomsterna synes även generaltullstyrelsen böra såsom inkomster redovisa vad som verkligen influtit. Med hänsyn till det väntade stora överskottet å tullmedlen för innevarande budgetår synes denna övergång lämpligen kunna ske under sagda budgetår. De vid utgången av budgetåret 1927/28 förefintliga fordringarna av tullmedel böra i så fall avkortas genom att såsom utgifter avföras å årets inkomstitel. Dessa fordringar kunna beräknas till omkring 11 miljoner kronor.

De balanserade fordringarna å övriga under generaltullstyrelsens förvaltning hörande inkomstitlar uppgå i regel till jämförelsevis obetydliga belopp, vadan även dessa utan olägenhet torde kunna på samma sätt avkortas under innevarande budgetår.

Efter nu berörda omläggning beträffande generaltullstyrelsens inkomst-

redovisning skulle budgeten, praktiskt taget, i sin helhet komma att följa kassabokföringsprincipen.»

Departements-
chefen.

I sitt yttrande om de allmänna förutsättningarna för statsregleringen har departementschefen vid behandling av frågan om kassafondens ställning omnämnt den av riksräkenskapsverket sålunda upptagna frågan och för egen del härom anfört följande:

»Önskvärt är givetvis, att också på denna punkt kassapprincipen kommer till tillämpning. För det budgetår, då en dylik omläggning verkställes, måste emellertid följden bliva, att tullintäkten minskas med ett belopp svarande mot de medel, som vid budgetårets slut uppdebiterats men ännu ej influtit till statsverket. För innevarande budgetår kan detta belopp approximativt beräknas till 10 à 11 miljoner kronor. Därest min nyss uttalade uppfattning, att tullmedlen i år komma att lämna ett betydande överskott, visar sig med verkligheten överensstämmande, torde före budgetårets utgång böra tagas under övertvägande att, under förutsättning att statsregleringens slutresultat i det hela befinner sig med giva, genomföra nyssberörda omläggning i budgetredovisningen för nu löpande statsregleringsperiod. Det eventuella tillskottet till kassafonden kommer i så fall att minskas med motsvarande belopp. Att någon reell förändring i avseende å kassaställningen icke föranledes härav är uppenbart.»

Utfallet av
statsregle-
ringen för
budgetåret
1927/1928.

Från finansdepartementet har utskottet emottagit en den 14 maj 1928 dagtecknad approximativ överslagsberäkning rörande utfallet av statsregleringen för budgetåret 1927/1928. Denna utvisar, efter avdrag för vid budgetårets slut debiterad men ännu icke influten tulluppbörd, ett nettoöverskott, att tillföras statsverkets kassafond, av mer än 6 miljoner kronor. Enligt en samtidigt inom finansdepartementet uppgjord approximativ beräkning rörande kassafonden skulle dess behållning, som den 1 juli 1927 utgjorde 30.91 miljoner kronor, komma att den 30 juni 1928 överstiga 37 miljoner kronor.

Utskottet.

Enligt utskottet från riksräkenskapsverket tillhandakomna uppgifter utvisar ifrågavarande inkomsttitel för år 1927 och första kvartalet 1928 följande ställning:

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927, hela året	1:a kvart. 1928
Influtet	kr. 72,755,548:50	78,778,166:98	151,533,715:48	38,024,747:85
Utgifter för inkomsttiteln »	3,296,887:37	2,704,860:80	6,001,748:17	1,373,994:18
Behållen inkomst	kr. 69,458,661:13	76,073,306:18	145,531,967:31	36,650,753:67.

Å denna inkomsttitel har, enligt vad från riksräkenskapsverket sedermera inhämtats, under april månad 1928 influtit i behållen inkomst 12,560,399 kronor 91 öre.

Till komplettering av de uppgifter, som den ovan å sid. 25 intagna tabellen innehåller, har utskottet från generaltullstyrelsens kameralbyrå inhämtat, att den debiterade tulluppbörden under nedanstående månader uppgått till följande belopp:

December 1927	14,361,572	kronor
Januari 1928	10,684,960	»
Februari 1928	11,994,802	»
Mars 1928	14,675,800	»
April 1928	13,096,695	» .

På sätt av det föregående framgår, torde vid de beräkningar, som lagts till grund för statsverkspropositionens förslag rörande tullmedlens uppskattning, nuvarande bestämmelser angående utförelsebevis för råg och vete, vilka gälla till och med den 31 juli 1928, hava beräknats erhålla förlängd giltighet. Den av innevarande riksdag, på bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 21), antagna nya förordningen i ämnet, vilken gäller till och med den 31 juli 1931, är i huvudsak lika lydande med den nu gällande.

De av innevarande riksdag beslutade tullförändringarna beträffande motorvelocipeddelar av mjuk kautschuk (betänkande nr 4), mekaniska tillslutningsanordningar för flaskor och burkar samt skodon av spånadsvara, innehållande silke eller finare metalltråd (betänkande nr 6), driv- och transportremmar av silke enbart eller i förening med annat spånadsämne, plattor av mjuk kautschuk med underlag av cement eller annat dylikt material, fasett- eller kantslipat fönsterglas med en sammanlagd längd och bredd av mindre än 135 centimeter samt bariumhydrat (betänkande nr 7), knutna mattor med mer än 250 knutar på en längd av 1 meter (betänkande nr 17), karbidkväve (betänkande nr 22 och memorial nr 28), tetrahydronaftalin och andra hydreringsprodukter av naftalin (betänkande nr 29), samt flotationsmedel, innehållande kresolfosforsyra och avsedda för malmanrikning (memorial nr 36) torde icke vara av den betydelse att desamma behöva tagas i betraktande vid beräkningen av inkomsttiteln. Hänsyn synes härvid ej heller behöva tagas till vare sig den av riksdagen beslutade ändringen i tulltaxeförordningen (betänkande nr 18) eller den av riksdagen antagna förordningen angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket (betänkande nr 30). Däremot torde den av riksdagen medgivna rätten till restitution av tull för vara, för vars användning till framställning av exportvara hinder uppstått (memorial nr 40), komma att medföra någon inkomstminskning, men möjlighet att med någon grad av sannolikhet beräkna inkomstminskningens omfattning saknas.

Av ovan intagna, utskottet tillhandakomna sifferuppgifter framgår, att den influtna tullinkomsten under de 10 första månaderna av innevarande budgetår uppgått till 125.3 miljoner kronor. Under förutsättning att en tullinkomst av 12.5 miljoner kronor inflyter under var och en av de två

återstående månaderna av budgetåret skulle sålunda den influtna tullinkomsten för budgetåret 1927/1928 komma att uppgå till omkring 150 miljoner kronor.

Vid beräkningarna av tullinkomsterna för budgetåret 1928/1929 torde emellertid sistnämnda totalbelopp icke utan vidare kunna läggas till grund. Storleken av tullinkomsten budgetåret 1927/1928 har nämligen påverkats av dels 1927 års svaga spannmålsskörd, dels ock tidigare inskränkningar i den inhemska sockerbetsodlingen. Under förutsättning av en normal brödsädes-skörd under år 1928 torde tullinkomsterna för råg och vete under budgetåret 1928/1929 komma att nedgå, samtidigt som de på utförselbevis belöpande restitutionerna måste antagas stiga. Beträffande tullinkomsterna å socker torde dessa — sedan sockerbetsodlingen numera åter antagit normal omfattning — komma att för budgetåret 1928/1929 högst avsevärt nedgå. Å andra sidan torde de i den nya tullstadgan intagna ändrade bestämmelserna angående kredit vid förtullning från nederlag komma att för budgetåret 1928/1929 medföra en tillfällig ökning i tullinkomsterna, motsvarande inemot den på en månads förtullning från nederlag belöpande tulluppbörden.

Utgående från den nu beräknade tullinkomsten för innevarande budgetår och med hänsyn till de påverkningar i övervägande nedåtgående riktning, som nyss berörts, har utskottet ansett sig kunna för budgetåret 1928/1929 räkna med en tullinkomst av 145 miljoner kronor eller 6 miljoner kronor mera än Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen beräknat.

Vad angår den ovan berörda frågan angående omläggning av tullinkomsternas bokföring har bevillningsutskottet funnit den av chefen för finansdepartementet, i enlighet med förslag av riksräkenskapsverket, ifrågasatta omläggningen önskvärd, på det att kassapricipen må komma i tillämpning jämväl i fråga om tullmedlen. Då vidare tullintäkten under innevarande budgetår kan enligt numera tillgängliga sifferuppgifter beräknas uppgå till så högt belopp, att detsamma, även efter avdrag för vid budgetårets slut debiterad men ännu icke influten tulluppbörd, betydligt överstiger vad i riksstaten beräknats samt då den löpande statsregleringen, såsom i den i det föregående (sid. 28) berörda överslagsberäkningen rörande utfallet av statsregleringen antagits, även efter ett dylikt avdrag torde komma att lämna ett icke ringa överskott, har utskottet ansett tidpunkten nu lämplig att företaga den ifrågasatta omläggningen.

I anslutning till vad ovan anförts får utskottet hemställa,

att tullmedlen måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 145,000,000.

9:o.

Sockerskatten.

Rörande denna inkomsttitel har riksräkenskapsverket anfört följande:

*Riksräknings-
skapsverket.*

»**Sockerskatt**, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1923/24	26,000,000	28,266,992	—
» 1924/25	25,000,000	29,768,558	+ 1,501,566
» 1925/26	25,400,000	25,660,763	— 4,107,795
» 1926/27	15,500,000	17,359,667	— 8,301,096
» 1927/28	16,200,000	—	—

Minskningen av inkomsterna under budgetåren 1925/26 och 1926/27 sammanhänger med de av 1925 och 1926 årens riksdagar beslutade sänkningarna av sockerskatten med respektive 2 och 6 öre för kilogram.

I skrivelse till chefen för finansdepartementet den 3 oktober 1927 har generaltullstyrelsen beräknat, att den genom tullverket debiterade sockerskatten torde komma att under budgetåret 1928/29 hänföra sig enbart till raffinerat socker. Då skatten å sådan vara utgör 8 öre för kilogram och generaltullstyrelsen antagit sockerimporten ej komma att stiga till mera än 10,000,000 kilogram, har styrelsen beräknat det genom tullverket inflytande sockerskattebeloppet till 800,000 kronor.

Med skrivelse till finansdepartementet den 1 oktober 1927, vari kontrollstyrelsen beräknat sockerskatten till 16.4 miljoner kronor, har till departementet överlämnats en riksräkenskapsverket delgiven promemoria, som beträffande sockerskatten innehåller följande:

Den för de senaste tolv månaderna (september 1926—augusti 1927) debiterade sockerskatten avseende socker, som utlämnats från sockerfabrikerna i landet, har uppgått till 14,814,917 kronor, varav för inbetalning under månaderna juli—november innevarande budgetår belöper ett belopp av 6,921,373 kronor. Tullverkets uppbörd av sockerskatt under samma tid utgjorde 938,441 kronor. Då stabiliserade förhållanden numera kunna anses hava inträtt med avseende å omfattningen av sockerimporten av andra än sockerfabrikerna, torde tullverkets uppbörd av sockerskatt under innevarande budgetår kunna uppskattas till i runt tal en miljon kronor. Under antagande av att den vid sockerfabrikerna debiterade sockerskatten kommer att under månaderna december 1927—juni 1928 inflyta med åtminstone lika stort belopp som under motsvarande tid av budgetåret 1926/27 eller 7,893,543 kronor, skulle inkomsten av sockerskatten för budgetåret 1927/28 enligt denna beräkning uppgå till i runt tal 15.8 miljoner kronor. Då i fråga om det för månaderna december 1927—juni 1928 angivna inkomstbeloppet icke tagits hänsyn till den fortskridande konsumtionsökningen, vilken plägar uppskattas till 4 procent årligen, kan likväl antagas, att ifrågasvarande skatteinkomst för budgetåret 1927/28 kommer att uppgå till det beräknade beloppet 16.2 miljoner eller att i varje fall icke väsentligt understiga det-

samma. Då restitutioner eller avkortningar beträffande sockerskatt förekomma allenast i obetydlig omfattning, kan härifrån bortses i detta sammanhang.

Vad angår storleken av den sockerskatt, som kan beräknas inflyta under budgetåret 1928/29, torde under förutsättning av oförändrad skattesats av 8 öre för kilogram till utgångspunkt för denna beräkning kunna tagas nyssberörda, för innevarande budgetår uppskattade inkomstbelopp av 16.2 miljoner kronor. Härtill bör läggas ett belopp, motsvarande den inträdda konsumtionsökningen, vilken såsom nämnts plägar angivas till ett genomsnittligt tal av 4 procent årligen och i detta fall sålunda skulle föranleda en inkomstökning av i runt tal 600,000 kronor till 16.8 miljoner kronor. Emellertid torde böra erinras om att sockerkonsumtionen, som i vårt land under de senare åren uppvisat en stark stegring och utgjorde år 1921 29.57 kg., år 1922 31.09 kg., år 1923 33.24 kg., år 1924 33.64 kg. och år 1925 37.09 kg. per invånare, enligt en preliminär uppgift för det senast förflutna året nedgått till 36.75 kg. per invånare. Även om denna nedgång kan i någon mån vara beroende av metoden för sockerkonsumtionens beräkning och därmed förbundna felkällor, synes försiktigheten bjuda att i förevarande sammanhang taga hänsyn till en möjligen inträdande återhämtning i den tidigare starka konsumtionsstegringen. Av denna anledning torde man icke böra sträcka sig längre än till en beräknad inkomst av sockerskatten av 16.4 miljoner kronor för budgetåret 1927/28. Sagda skattebelopp motsvarar en till fritt bruk utlämnad sockerkvantitet av 205,000 ton. Till jämförelse må nämnas att motsvarande kvantitet utgjorde år 1923 179,402 ton, år 1924 182,288 ton, år 1925 201,794 ton och år 1926 200,731 ton'.

Mot den sålunda framlagda beräkningen har riksräkenskapsverket intet annat att erinra, än att, då höjning av det nuvarande riksstatsbeloppet nu sättes ifråga, höjningen — med hänsyn till bland annat av lägre sockerpris och ökad folkmängd föranledd konsumtionsstegring — med lika stort fog, som föreligger för den av kontrollstyrelsen föreslagna höjningen med 200,000 kronor, synes kunna sättas till 300,000 kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer, att sockerskatten för nästkommande budgetår upptages till 16,500,000 kronor.»

Departements-
chefen.

Ifråga om sockerskatten har departementschefen anfört följande:

»*Sockerskatten* är i riksstaten för innevarande budgetår uppförd med ett belopp av 16.2 miljoner kronor. I sin förslagsberäkning har riksräkenskapsverket, under förutsättning av oförändrad skattesats, upptagit inkomsten av sockerskatt för nästa budgetår med 16.5 miljoner kronor. Emot denna beräkning har jag intet att erinra. Emellertid har jag vid anmälan av finansplanen förordnat, att sockerskatten, nu utgående med 8 öre för kilogram, sänkes till 4 öre för kilogram, i anledning varav det beräknade beloppet för skattens avkastning torde böra i budgetförslaget upptagas med 8.25 miljoner kronor.

I enlighet härmed har inom finansdepartementet utarbetats förslag till förordning om ändrad lydelse av 21 § i förordningen den 19 maj 1922 (nr 210) angående beskattning av socker, vilket förslag jag i det följande kommer att underställa Kungl. Maj:ts prövning. För undvikande i gör-

ligaste mån, att vid tidpunkten för skattesänkningens ikraftträdande störningar i distributionen och i konkurrensen mellan inhemskt och importerat socker skola uppkomma, torde det vara önskvärt att liksom vid den år 1926 beslutade skattesänkningen träffa den övergångsanordningen, att för socker, som under viss kortare tid före skattesänkningens ikraftträdande den 1 juli 1928 försändes från sockerfabrik och ej utlämnas till mottagaren före nämnda dag, skatt må erläggas efter den lägre skattesatsen. Med hänsyn till den nya tullstadgan, som träder i kraft den 1 maj 1928, hava i författningstexten vidtagits ett par rent redaktionella jämkningar.»

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t beträffande sockerskatten föreslagit riksdagen antaga följande:

Statsverkspropositionen.

»Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 21 § i förordningen den 19 maj 1922 (nr 210) angående beskattning av socker.

Häri genom förordnas, att 21 § i förordningen den 19 maj 1922 angående beskattning av socker skall hava följande ändrade lydelse:

21 §.

1. För socker, som utlämnas från sockerfabrik eller allmänt sockernederlag, skall med nedan angivna undantag erläggas skatt med 4 öre för varje kilogram.

Skattens belopp och beskattningens omfattning.

Skatt erlägges icke för sådant socker, som, enligt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter, gjorts obrukbart till förtäring av människor (denaturerats) eller som, under iakttagande av föreskrifterna i 27 §, utlämnats för överförande till sockerfabrik eller allmänt sockernederlag eller för utförsel ur riket genom tullkammare under den kontroll och de villkor, som i tullstadgan bestämmas för utförsel av tullnederlagsgods.

2. För socker, som införes till riket, skall vid utlämnandet samtidigt med tull enligt tulltaxan till tullverket erläggas enahanda skatt av 4 öre för varje kilogram; dock må obeskattat socker från tullkammare överföras till sockerfabrik, allmänt sockernederlag eller annan tullkammare i den ordning, tullstadgan föreskriver för försändning av oförtullat gods från tullkammare till tullkammare, och med användande av förpassningsinlaga enligt av generaltullstyrelsen fastställt formulär.

För socker, som enligt 5 § i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor införes tullfritt, må jämväl frihet från sockerskatt åtnjutas.

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd eller utebliven betalning gäller beträffande skatt för infört socker vad härutinnan finnes föreskrivet rörande tull.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1928.

För socker, som under tiden 21—30 juni 1928 under statens kontroll försändes från sockerfabrik och ej utlämnas till mottagaren före den 1 juli 1928, må, under de villkor kontrollstyrelsen äger bestämma, skatt erläggas efter den skattesats, som gäller från och med sistnämnda dag. Det

åligger tillverkare vid sockerfabrik att bestrida härigenom uppkommande särskilda kontrollkostnader.»

I anslutning härtill har sockerskatten i statsverkspropositionen upptagits till 8,250,000 kronor.

Motion I:105 av herr Bärq. På sätt redan under punkten 1 här ovan omförmälts, har i en inom första kammaren av herr Bärq väckt motion, nr 105, bland annat hemställts, att riksdagen måtte besluta, att sockerskatten helt avskaffas.

Utskottet. Från riksräkenskapsverket har utskottet erhållit uppgift, att sockerskatten tillfört statskassan en behållen inkomst av 6,479,248 kronor 3 öre första halvåret 1927 och 8,823,160 kronor 67 öre andra halvåret 1927 eller sålunda 15,302,408 kronor 70 öre för hela året 1927 samt 4,308,636 kronor 99 öre första kvartalet 1928.

Med hänvisning till vad ovan under punkten 1) anförts och i anslutning till Kungl. Maj:ts förslag har bevillningsutskottet här velat uttala, att det tillfälle till skattelindring, som nu erbjuder sig, bör, vad den indirekta beskattningen angår, användas till att fortgå å den av riksdagen tidigare inslagna vägen att lätta skattebelastningen å socker; och har utskottet i sådant avseende funnit sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om sänkning av sockerskatten från 8 till 4 öre för kilogram. Det under förutsättning av inkomst- och förmögenhetsskattens uttagande efter oförändrat procenttal, 160 procent av grundbeloppet, i motionen nr 105 i första kammaren framställda yrkandet om sockerskattens avskaffande har utskottet, som ovan förordat bifall till Kungl. Maj:ts förslag om sänkning av inkomst- och förmögenhetsskatten, icke kunnat biträda.

Enligt vad utskottet inhämtat, har i en inom kontrollstyrelsen numera verkställd, till finansdepartementet överlämnad beräkning sockerskatten antagits komma att, med en skattesats av 4 öre för kilogram, för nästkommande budgetår lämna en behållen inkomst av omkring 8.5 miljoner kronor. Utskottet har funnit sig kunna förorda, att inkomstiteln upptages i enlighet med sistnämnda beräkning, som med 0.25 miljoner kronor överstiger den i statsverkspropositionen föreslagna.

I anslutning till vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte,
med bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag om sänkning av sockerskatten samt med avslag å motionen I:105 av herr Bärq, i vad densamma avser sockerskattens avskaffande,
antaga ovan intagna förslag till förordning om ändrad lydelse av 21 § i förordningen den 19 maj 1922 (nr 210) angående beskattning av socker;

B) att sockerskatten måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 8,500,000.

10:o.

Tobaksskatt.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

*Riksräken-
skapsverket.*

»**Tobaksskatt**, bevilling. De beräknade och behållna inkomsterna å denna titel hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1923/24	32,000,000	32,151,790	—
» 1924/25	50,000,000	51,068,383	18,916,593
» 1925/26	50,000,000	52,073,739	1,005,356
» 1926/27	55,000,000	57,962,348	5,888,609
» 1927/28	61,000,000	—	—

De starka stegringarna i tobaksskattens avkastning efter budgetåret 1923/24 hava i väsentlig grad föranletts av ändrade grunder för skattens beräkande.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 nästlidna november har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beräknat uppbörden å förevarande inkomsttitel för budgetåret 1928/29 till samma belopp, varmed den upptagits i riksstaten för innevarande budgetår.

Riksräkenskapsverket har — — — uppfört tobaksskatten med det sålunda föreslagna beloppet 61,000,000 kronor.»

Med enahanda belopp, 61,000,000 kronor, är inkomsttiteln upptagen i statsverkspropositionens förslag till riksstat. *Statsverks-
propositionen.*

Beträffande nettoinkomsten å tobaksskatten har utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat följande uppgifter: *Utskottet.*

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927. hela året	1:a kvart. 1928
Tobaksskatt ... kr.	29,138,813: 04	30,648,122: 82	59,786,935: 86	14,839,219: 73
»	»	»	»	April 1928
»	»	»	»	5,078,610: 30

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att tobaksskatten måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 61,000,000.

11:o.

Brännvinstillverkningskatt.Riksräknings-
skapsverket.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

»**Brännvinstillverkningskatt**, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1923/24	13,000,000	14,461,211	—
» 1924/25	14,000,000	15,076,320	615,109
» 1925/26	14,500,000	15,656,496	580,176
» 1926/27	17,000,000	19,438,298	3,781,802
» 1927/28	16,000,000	—	—

I en från kontrollstyrelsen erhållen promemoria framlägges följande beräkning av brännvinstillverkningskatten:

Vid kalkyleringen av brännvinstillverkningskatten för budgetåret 1926/27 räknades med en tillfällig ökning i sagda skatt av omkring 2 miljoner kronor, föranledd av genomförandet av nytt system för skattens upptagande. Med hänsyn till den tidigare omfattningen av aktiebolaget Vin- och spritcentralens inköp av råbrännvin uppskattades den sammanlagda skatteinkomsten till 17 miljoner kronor. Anledningen till det för sagda budgetår härutöver uppkomna betydande överskottet är emellertid att söka i en opåräknat kraftig ökning i bolagets inköp av råbrännvin från lantbruksbrännerierna för brännerikampanjen 1925/26, för vilket brännvin tillverkningskatt influtit först under budgetåret 1926/27.

Till grund för uppskattningen av inkomsten av brännvinstillverkningskatten för innevarande budgetår lades den kvantitet råbrännvin, som aktiebolaget Vin- och spritcentralen antogs komma att inköpa under tillverkningsåret 1927/28, och angavs denna kvantitet till 28.5 miljoner liter brännvin. Med utgångspunkt härifrån och i betraktande av storleken av hittills debiterade skattebelopp, avsedda att erläggas under innevarande budgetår, borde tillverkningskatten efter avdrag för restitutioner uppgå till omkring 16.3 miljoner kronor.

Då det emellertid, såvitt hittills erhållna uppgifter giva vid handen, är att befara, att årets potatisskörd inom bränneridistriktet kommer att bli mindre tillfredsställande, torde därav kunna följa, att aktiebolaget Vin- och spritcentralen inskränker inköpet av råbrännvin från lantbruksbrännerierna under instundande kampanj, i den mån bolagets lagerbestånd sådant medger. Hittills har avtal med berörda brännerier träffats om leverans av allenast 20 miljoner liter råbrännvin, vilken kvantitet är 3 miljoner liter mindre än den för föregående kampanj kontraherade kvantiteten.

Under sådana förhållanden synes storleken av den inflytande brännvinstillverkningskatten böra bedömas med hänsyn till berörda minskning av 3 miljoner liter i bolagets råbrännvinsinköp för tillverkningsåret 1927/28. Den å sagda kvantitet belöpande brännvinstillverkningskatten utgör 1.95

miljoner kronor. På grund av att bolaget enligt gällande brännvinstillverkningsförfordning äger anstånd med erläggande av skatten under 6 månader, kommer dock denna minskning i skatteinkomsten att fördelas med omkring hälften å vartdera av innevarande och nästkommande budgetår. Under det att såsom ovan nämnts, tillverkningskatten under förutsättning av normala förhållanden ansetts hava bort inflyta med omkring 16.3 miljoner kronor under innevarande budgetår, skulle den i stället komma att uppgå till allenast 15.4 miljoner kronor eller 600,000 kronor mindre än som upp tagits i riksstatens inkomstberäkning.

Vad angår inkomsten av brännvinstillverkningskatten under budgetåret 1928/29, torde man till utgångspunkt för en uppskattning av densamma böra taga det belopp av 16.3 miljoner kronor, varmed sagda skatt på sätt ovan sagts beräknats inflyta under budgetåret 1927/28, därest normala förhållanden varit för handen. Från sagda belopp, avrundat till 16.5 miljoner kronor, bör avdrag göras med den på instundande budgetår fallande delen av den skatteminskning, som väntas inträda till följd av ovanberörda inskränkning i råbrännvinsleveranserna under nu förestående kampanj. I enlighet härmed skulle statsverkets behållna inkomst av brännvinstillverkningskatten för budgetåret 1928/29 kunna uppskattas till 15.5 miljoner kronor.

Mot denna beräkning skulle kunna invändas, att hänsyn icke tagits till den ökning i råbrännvinsleveranserna, som kan väntas inträda för tillverkningsåret 1928/29 särskilt med hänsyn till den motsedda inskränkningen i innevarande tillverkningsårs leveranser. Frånsett ovissheten om hur med omfattningen av råbrännvinsinköpen framdeles kan förhålla sig, må erinras om att en eventuell dylik ökning skulle väsentligen komma att belöpa på den del av kampanjen 1928/29, som infaller under år 1929. Skatten å brännvin, som levereras under sistnämnda år, kommer emellertid statsverket till godo först under budgetåret 1929/30.

Riksräkenskapsverket hemställer, att i enlighet med kontrollstyrelsens förslag brännvinstillverkningskatten för budgetåret 1928/29 beräknas till 15,500,000 kronor.»

I statsverkspropositionen har förevarande inkomstitel upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 15,500,000 kronor.

Statsverkspropositionen.

Beträffande brännvinstillverkningskatten för år 1927 och första kvartalet 1928 har utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat följande uppgifter:

Utskottet.

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927, hela året	1:a kvart. 1928
Influtet	kr. 12,843,542: 50	9,422,970: 90	22,266,513: 40	870,453: 65
Utgifter för inkomstiteln	» 1,271,303: 22	1,316,669: 49	2,587,972: 71	579,974: 84
Behållen inkomst	kr. 11,572,239: 28	8,106,301: 41	19,678,540: 69	290,478: 81.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att brännvinstillverkningskatten måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till..... kronor 15,500,000

12:o.

Rusdrycksförsäljningsmedel.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har anført följande:

»Rusdrycksförsäljningsmedel, bevilling. Å denna titel har till och med budgetåret 1926/27 redovisats endast detaljhandelsbolagens vinst vid försäljning av rusdrycker, och hava de beräknade samt redovisade inkomsterna utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1923/24.....	18,000,000	14,501,517	—
» 1924/25.....	15,000,000	17,343,578	2,842,061
» 1925/26.....	14,000,000	17,567,647	224,069
» 1926/27.....	16,000,000	17,866,860	299,213
» 1927/28.....	17,500,000	—	—

Från och med innevarande budgetår har emellertid den förändringen vidtagits, att såsom rusdrycksförsäljningsmedel räknas även statsverkets andel i partihandelsbolagens vinstmedel, vilka tillförne redovisats såsom inkomst under titeln 'diverse inkomster'. I samband med den sålunda verkställda omläggningen har titeln rusdrycksförsäljningsmedel uppdelats i tvenne undertitlar, benämnda 'partihandelsbolag' och 'detaljhandelsbolag'.

De partihandelsbolag, varom det här är fråga, utgöras av aktiebolaget Vin- & spritcentralen och aktiebolaget J. D. Grönstedt & Co. Bolagens sammanlagda inlevererade överskottsmedel under de senare budgetåren framgå av nedanstående sammanställning, vilken jämväl angiver de år, under vilka vinsterna intjänats.

Inleveransens belopp kronor	År, under vilket vinsten intjänats	Budgetår, varunder in- leveransen redovisats
5,089,866: 94	1923	1923/24
5,508,184: 02	1924	1924/25
4,700,025: 95	1925	1925/26
8,021,464: 98	1926	1926/27

För innevarande budgetår har beräknats överskottsmedel från partihandelsbolagen med 4 miljoner kronor.

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till finansdepartementet den 1 oktober 1927 beräknat rusdrycksförsäljningsmedlen för budgetåret 1928/29 till sammanlagt 21.5 miljoner kronor. I en till grund för denna beräkning ligande promemoria anföres följande:

'Statsverkets behållna inkomst under budgetåret 1926/27 av partihandelsbolagens vinstmedel var 8.02 miljoner kronor och av systembolagens vinstmedel 17.87 miljoner kronor. Enligt från aktiebolaget Vin- och spritcentralen under hand lämnade upplysningar torde det belopp av nämnda partihandelsbolags och aktiebolaget J. D. Grönstedt & C:s vinst, som kan ifrågakomma till inleverans till statsverket under budgetåret 1928/29, komma att uppgå till omkring 4.00 miljoner kronor. I flertalet hänseenden, där jämförelse kunnat anställas mellan det ekonomiska resultatet av systembolagens verksamhet under första halvåret 1927 och samma resultat under första halvåret 1926, visa sig siffrorna år 1927 nära sammanfalla med 1926 års siffror. Det belopp, som av systembolagen under senare delen av innevarande budgetår kommer att inlevereras för år 1927, torde sannolikt föga komma att avvika från det i riksstaten beräknade (eller 17.50 miljoner kronor). Enär, såvitt nu kan bedömas, under nästkommande försäljningsår, eller år 1928, sådana förhållanden icke kunna väntas komma att inträffa, att systembolagens ekonomiska avkastning i väsentligare grad skulle därav påverkas, torde rusdrycksförsäljningsmedlen från dessa bolag kunna beräknas inflyta med omkring 17.50 miljoner kronor under budgetåret 1928/29. Rusdrycksförsäljningsmedel kunna alltså under budgetåret 1928/29 beräknas komma att inflyta med omkring 4.00 miljoner kronor från partihandelsbolag och 17.50 miljoner kronor från detaljhandelsbolag, eller under titel rusdrycksförsäljningsmedel 21.5 miljoner kronor.'

Vad först partihandelsbolagens vinstmedel angår, torde visserligen den osedvanligt höga inlevereringen under senaste budgetåret hava berott på tillfälliga förhållanden. Med hänsyn till storleken av de vinster, som under tidigare år tillförts statskassan, synes emellertid beräkningen för budgetåret 1928/29 böra höjas till 5 miljoner kronor.

Beträffande vinstmedlen från systembolagen synes ej finnas tillräcklig anledning att förorda ändring i det för budgetåret 1927/28 beräknade inkomstbeloppet.

Riksräkenskapsverket tillstyrker alltså, att rusdrycksförsäljningsmedlen för budgetåret 1928/29 i riksstaten uppföras med 5,000,000 kronor för partihandelsbolag och 17,500,000 kronor för detaljhandelsbolag.»

I statsverkspropositionen har rusdrycksförsäljningsmedlen i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag upptagits till 22,500,000 kronor, därav 5,000,000 kronor från partihandelsbolag och 17,500,000 kronor från detaljhandelsbolag. *Statsverkspropositionen.*

Från riksräkenskapsverket har utskottet erhållit uppgift, att förevarande inkomstitel, rusdrycksförsäljningsmedel, under år 1927 tillfört statskassan en behållen inkomst av 25,885,654 kronor 32 öre, därav 8,021,464 kronor 96 öre från partihandelsbolag och 17,864,189 kronor 36 öre från detaljhandelsbolag. *Utskottet.*

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att rusdrycksförsäljningsmedlen måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas på följande sätt:

Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning*:

α) Partihandelsbolag	kronor	5,000,000
β) Detaljhandelsbolag	»	17,500,000.

13:o.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Riksräkenskapsverket.

Härom har riksräkenskapsverket anfört följande:

»Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1923/24	43,700,000	39,533,490	—
» 1924/25	38,000,000	38,000,477	— 1,533,013
» 1925/26	38,000,000	37,187,812	— 812,665
» 1926/27	38,000,000	37,244,801	+ 56,989
» 1927/28	36,000,000	—	—

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till finansdepartementet den 1 oktober 1927 beräknat denna skatt för budgetåret 1927/28 till 37.5 miljoner kronor. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anföres:

'Då under juli—september månader innevarande budgetår inlevererats 9.57 miljoner kronor i omsättnings- och utskänkningsskatt mot 9.38 miljoner kronor under samma månader budgetåret 1926/1927, torde kunna antagas, att omsättnings- och utskänkningsskattemedlen under budgetåret 1927/1928 komma att uppgå till inemot 38.00 miljoner kronor. Anledningen till att denna skatttitel under innevarande budgetår troligen kommer att visa ett överskott å närmare 2.00 miljoner kronor är att spritdryckskonsumtionen, i motsats till vad vid riksstatens fastställande förmodades, alltjämt visar en svagt stigande tendens. Enär emellertid ingen säker grund finnes för antagandet, att denna stegring skall fortsätta under nästkommande budgetår och därjämte spritdryckspriserna under samma tid ej kunna väntas undergå några större förändringar, torde försiktigheten bjuda, att, under förutsättning av oförändrade skattesatser, omsättnings- och utskänkningsskatt för budgetåret 1928/1929 ej beräknas högre än till 37.50 miljoner kronor.'

I nästföregående inkomstberäkning ifrågasatte riksräkenskapsverket befogenheten av att, såsom kontrollstyrelsen föreslagit, nedsätta omsättnings- och utskänkningsskatten med ej mindre än 2 miljoner kronor, ehuru väl ämbetsverket ej tilltrorde sig att uppföra titeln med högre belopp än det av kontrollstyrelsen beräknade. Då riksräkenskapsverkets tvekan synbarligen var befogad, har ämbetsverket ej anledning att påyrka ändring i det av kontrollstyrelsen nu beräknade inkomstbeloppet.

Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed] — — — upptagit omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker med 37,500,000 kronor.»

I statsverkspropositionens riksstatsförslag har omsättnings- och utskänkningsskatten upptagits med enahanda belopp, 37,500,000 kronor. *Statsverkspropositionen.*

I en den 20 januari 1928 dagtecknad proposition, nr 31, har Kungl. Maj:t *Prop. nr 31.* framlagt förslag om fortsatt tillämpning intill utgången av juni månad år 1929 av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker med däri genom förordningarna den 20 juni 1924 (nr 228) och den 4 juni 1926 (nr 150) gjorda ändringar. På hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 14) har denna proposition av riksdagen numera bifallits.

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att å förevarande inkomstitel inlutit i behållen inkomst: *Utskottet.*

1:a halvåret 1927	kronor	18,719,108: 56
2:a » 1927	»	18,831,121: 71
Hela året 1927	kronor	37,550,230: 27
1:a kvartalet 1928	»	9,304,660: 98
April 1928	»	3,726,690: 93.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till..... kronor 37,500,000.

14:o.

Maltskatt.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

Riksräkenskapsverket.

»Maltskatt, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1923/24	11,000,000	8,969,412	—
» 1924/25	15,000,000	15,917,677	6,948,265
» 1925/26	15,000,000	16,360,922	443,245
» 1926/27	16,000,000	17,377,346	1,016,424
» 1927/28	17,000,000	—	—

I en av kontrollstyrelsen riksräkenskapsverket delgiven promemoria anføres:

'Med ledning av de uppgifter, som finnas tillgängliga rörande de skattepliktiga bryggeriernas maltavverkning på senare tid, torde den behållna inkomsten av maltskatten för innevarande budgetår numera kunna preliminärt beräknas uppgå till omkring 17.5 miljoner kronor eller omkring 100,000 kronor mer än vad sagda inkomst uppgått till för föregående budgetår. Under sådana förhållanden synes inkomsten av maltskatten för budgetåret 1928/29 böra upptagas till 17.6 miljoner kronor.'

Mot ifrågakvarande, av kontrollstyrelsen biträdda beräkning har riksräkenskapsverket intet att erinra och hemställer alltså, att maltskatten för budgetåret 1928/29 beräknas till 17,600,000 kronor.»

Statsverkspropositionen.

I statsverkspropositionen har förevarande inkomstitel upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 17,600,000 kronor.

Utskottet.

Enligt vad utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat utvisar maltskatten för år 1927 och första kvartalet 1928 följande ställning:

	1:a halvåret 1927	2:a halvåret 1927	1927, hela året	1:a kvart. 1928
Influtet	kr. 8,106,686: 95	9,808,771: 05	17,915,458: —	3,572,040: 05
Utgifter för in-				
komstiteln ... »	259,540: 55	563,787: 43	823,327: 98	130,731: 64
Behållen inkomst kr.	7,847,146: 40	9,244,983: 62	17,092,130: 02	3,441,308: 41.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att maltskatten måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 17,600,000.

I Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för budgetåret 1928/1929 äro bevillningarna — utom postbevillningen — tillika med *mantalspenningar* och *prästerskapets till statsverket indragna tionde* uppförda under rubrikerna »A. Egentliga statsinkomster. I. Skatter.» Under förutsättning ej mindre att riksdagen godkänner bevillningsutskottets här ovan intagna förslag än även att mantalspenningar och prästerskapets tionde uppföras med av Kungl. Maj:t föreslagna belopp, respektive 1,000,000 och 2,363,000 kronor, komma inkomstitlarna under nämnda rubrik »Skatter» i den av riksdagen beslutade riksstaten att uppföras med följande belopp:

A. Egentliga statsinkomster.

I. Skatter:

Kronor

1. Mantalspenningar	1,000,000		
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde . .	2,363,000		
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:			
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	142,000,000		
b. Bevillning av fast egendom samt av inkomst, <i>bevillning</i>	3,900,000		
c. Utskiftningskatt, <i>bevillning</i>	100,000		
d. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevill-</i> <i>ning</i>	500,000		
e. Stämpelmedel, <i>bevillning</i>	55,000,000		
f. Lastpenningar, <i>bevillning</i>	750,000	202,250,000	
4. Automobilskatteomedel, <i>bevillning</i>		30,000,000	
5. Tullar och acciser:			
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	145,000,000		
b. Sockerskatt, <i>bevillning</i>	8,500,000		
c. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	61,000,000		
d. Brännvinstillverk- ningskatt, <i>bevill-</i> <i>ning</i>	15,500,000		
e. Rusdrycksförsälj- ningsmedel, <i>bevill-</i> <i>ning</i> :			
α. Partihandels- bolag	5,000,000		
β. Detaljhandels- bolag	17,500,000		
f. Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>be-</i> <i>villning</i>	37,500,000		
g. Maltskatt, <i>bevill-</i> <i>ning</i>	17,600,000	93,100,000	
		307,600,000	543,213,000

15:o.

Postmedlen.

Överskott från postverket har nedannämnda budgetår i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1923/24	10,000,000	16,171,459	—
» 1924/25	15,000,000	13,857,244	— 2,314,215
» 1925/26	13,000,000	12,966,606	— 890,638
» 1926/27	14,000,000	16,443,364	+ 3,476,758
» 1927/28	13,000,000	—	—

Generalpost-
styrelsen.

I skrivelse den 11 nästlidna november med förslag till beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1928/29, har generalpoststyrelsen anfört följande:

»Liksom föregående år har generalpoststyrelsen till en början ansett sig böra framlägga förnyad kalkyl rörande det överskottsbelopp, som antages komma att överlämnas till statskassan under *budgetåret 1927—1928*.

I sitt den 9 november 1926 avgivna förslag till beräkning av inkomstöverskottet av poströrelsen, att upptagas i riksstaten för sistnämnda budgetår, beräknade generalpoststyrelsen postverkets driftresultat under år 1927 sålunda:

inkomster	69.9 miljoner kronor
driftkostnader	58.4 » »
överskott	11.5 miljoner kronor

Generalpoststyrelsen utgick därvid, beträffande inkomsterna, från att frankoteckensuppbörden, om portoförhöjningarnas verkningar bortelimineras, skulle förete en stegring vid jämförelse med 1926 års reducerade uppbörd av ungefär 4 procent, samt, beträffande driftkostnaderna, att desamma skulle undergå en betydande ökning, till övervägande del föranledd av de genom kungl. brev den 19 mars 1926 meddelade nya bestämmelserna rörande postverkets förnyelsefond. De utredningar, som av generalpoststyrelsen verkstälts rörande sagda fond, hade nämligen givit vid handen, att genom de tidigare gjorda avsättningarnas otillräcklighet för de ändamål, fonden jämlikt de nya bestämmelserna vore avsedd att tjäna, densamma företedde en brist, som uppskattades hava vid 1925 års utgång uppgått till ej mindre än i runt tal 3,660,000 kronor. Generalpoststyrelsen föreslog, att täckande av denna brist skulle uppdelas på två år, och hemställde fördenskull, att under år 1927 skulle göras en extra avsättning till fonden av 2,100,000 kronor. Förnyelsefondsanslaget i dess helhet upptog generalpoststyrelsen i förslaget till driftkostnadsstat för år 1927 till 3,150,000 kronor. Kungl. Maj:t fastställde emellertid anslaget till 1,890,000 kronor. Enligt statsrådsprotokollet över finansärenden den 4 januari 1927 hade nämligen Kungl. Maj:t, med utgångs-

punkt från att den förenämnda bristen skulle täckas under en tid av fem år i stället för två, bestämt, att den extra avsättningen till förnyelsefonden under år 1927 skulle utgöra allenast 840,000 kronor. Utöver vad generalpoststyrelsen beräknat komme därför ett ytterligare belopp, motsvarande skillnaden mellan nämnda båda extra avsättningsbelopp eller i runt tal 1.25 miljoner kronor, att kunna under budgetåret 1927—1928 inlevereras till statsverket.

Vidare hade generalpoststyrelsen vid beräkningen av dyrtidstillägget till postpersonalen utgått från en genomsnittlig levnadskostnadsindex av 170 för budgetåret 1927—1928. Enär, enligt Kungl. Maj:ts för 1927 års riksdag framlagda förslag, dyrtidstilläggsberäkningen skulle för hela det finansår, varom nu är fråga fixeras enligt en index av 168, uppkomme en minskning i kostnaderna för dyrtidstillägg vid postverket, vilken enligt förenämnda statsrådsprotokoll uppskattades till i runt tal 0.25 miljoner kronor.

På grund av de sålunda gjorda nedsättningarna i driftkostnaderna, tillhoppa 1.5 miljoner kronor, upptog Kungl. Maj:t i förslaget till riksstat för budgetåret 1927—1928 postverkets överskott, i stället för till av generalpoststyrelsen föreslagna 11.5 miljoner kronor, till 13 miljoner kronor. Detta belopp är även uppfört i den godkända riksstaten för budgetåret.

Den av Kungl. Maj:t fastställda driftkostnadsstaten för postverket för år 1927 slutar å ett belopp av 56,910,000 kronor.

Såvitt generalpoststyrelsen på grundval av hittills kända förhållanden kan bedöma, torde det ekonomiska resultatet av postverkets rörelse under år 1927 kunna beräknas komma att ställa sig på följande sätt:

inkomster	70.1 miljoner kronor
driftkostnader	56.9 » »
överskott	13.2 miljoner kronor.

Att inkomsterna torde komma att överstiga de beräknade med omkring 0.2 miljoner kronor har emellertid icke sin grund i, att uppgången i posttrafiken varit större än som antagits. Tvärtom synas nämligen frankoteckensinkomsterna komma att bli något lägre än de tidigare beräknade. Under tiden januari—oktober 1927 har nämligen ökningen av den reducerade uppbörden vid jämförelse med den reducerade uppbörden under motsvarande tid år 1926 icke uppgått till mera än mellan 3.5 och 3.6 procent, och generalpoststyrelsen anser sig sakna anledning kalkylera med, att uppbörden under de två sista månaderna av år 1927 skall förete en så stor stegring, att den beräknade ökningen i uppbörden inträder. Inkomstökningen är i stället beroende på, att vissa andra intäkter av den inrikes rörelsen än frankoteckensuppbörden stegrats mera än som förutsetts, ävensom att inkomsterna av utrikes poströrelsen, vilka alltid äro vanskliga att kalkylera jämväl med hänsyn till svårigheten att beräkna tidpunkten, när likvider inflyta, företett större ökning än som beräknats.

Av det sålunda beräknade överskottet för år 1927, 13.2 miljoner kronor, har generalpoststyrelsen redan under budgetåret 1926—1927 till statskontoret inlevererat ett belopp av 4 miljoner kronor. Återstoden, eller 9.2 miljoner kronor, kommer att, i den mån så icke redan skett, överlämnas till statskontoret under budgetåret 1927—1928. Huru stort belopp, som generalpoststyrelsen må kunna före den 1 juli 1928 tillföra statskassan av de under år 1928 uppkommande överskottsmedel, är styrelsen icke nu i tillfälle att exakt angiva. Emellertid torde med säkerhet åtminstone så stort belopp av sist-

nämnda medel kunna inlevereras, att det i riksstaten för budgetåret 1927—1928 upptagna överskottet av 13 miljoner kronor uppnås.

I fråga om det inkomstöverskott av poströrelsen, som bör upptagas i riksstaten för *budgetåret 1928—1929*, får generalpoststyrelsen anföra följande.

Frankoteckensuppbörden, som representerar över 80 procent av postverkets sammanlagda inkomster, utgör samtidigt även den del av inkomsterna, på vilken konjunkturvåxlingarna göra sig först och mest märkbara. På sätt generalpoststyrelsen vid tidigare tillfällen framhållit, har denna uppbörd, sedan portoförhöjningarnas verkningar borteliminerats, vid återgången (år 1922) efter krigsårens abnorma uppsving till mera normala förhållanden, stannat vid ungefärligen det belopp, som erhålles vid beräkning av 4 procent årlig ökning å förkrigstidens uppbörd. Under åren 1923—1926 har den genomsnittliga årliga ökningen av den reducerade frankoteckensuppbörden utgjort ungefär 3.75 procent, och även under innevarande år beräknas, som nämnts, stegringen komma att understiga 4 procent. Ökningsprocenten är sålunda stadd i avtagande, något som för övrigt torde vara helt naturligt, då de absoluta uppbördsbelopp, som utgöra bas för beräkningarna, stigit. Endast ökning med en procent representerar numera en merinkomst av mellan 550,000 och 600,000 kronor. Då generalpoststyrelsen i sitt hösten 1926 avgivna förslag till beräkning av inkomstöverskottet upptog stegringen i frankoteckensuppbörden, med portoförhöjningarnas verkningar borteliminerade, under år 1927 till ungefär 4 procent, skedde detta också endast med en viss tvekan.

Huru förhållandena komma att gestalta sig under år 1928 är givetvis vanskligt att nu beräkna. Till ledning vid frankoteckensuppbördens kalkylerande har generalpoststyrelsen från landets postmästare införskaffat yttrande i fråga om den åsikt, som postmästarna, med den personliga kännedom de äga om förhållandena inom de dem underlydande postområdena, hysa beträffande uppbörden under sistnämnda år; och utvisar gjord sammanställning av yttrandena, att postmästarna kalkylerat med en synnerligen ringa ökning i uppbörden. På grund härav och i anslutning till vad ovan anförts i fråga om uppbördsförhållandena under de senaste åren, anser generalpoststyrelsen försiktigheten böra bjuda att icke kalkylera med större stegring under år 1928 än omkring 3.5 procent.

Beträffande *övriga inkomster av inrikes rörelsen*, nämligen postavgifter för tidningsabonnemang samt för befordran av utgivarkorsband och tidningsbilagor, avgifter för fackavläggning, registrering av ankomna värdeförsändelser, bokföring av postavgifter m. m., anser generalpoststyrelsen sig kunna räkna med någon ökning under år 1928 vid jämförelse med de nu för år 1927 emotsedda. På grund av ökningen utav vissa tidningars årsvikt torde nämligen inkomsterna av tidningsabonnemangen komma att ökas. Å andra sidan kommer emellertid nedgång att inträda beträffande vissa andra ersättningsbelopp. Bland annat torde avgifterna för bokföring av postavgifter minska av den anledningen, att korrespondenter i större utsträckning använda frankostämpelmaskiner i stället för att hålla postbok.

Inkomsterna av utrikes rörelsen, vilka numera utgöras av portoandelar och extra ordinarie uppbörd, beräknas ävenledes komma att förete någon ökning. Under år 1927 har visserligen — såsom även angavs i förslaget till överskottsberäkning för budgetåret 1927—1928 — influtit ett icke obetydligt belopp, hänförande sig till ett oregrerat mellanhavande med en utländsk postförvaltning. Mellanhavandet i fråga är emellertid ännu icke slutgiltigt reglerat. Även om detta icke heller skulle bli förhållandet

under år 1928, räknar dock generalpoststyrelsen med, att inkomsterna av portoandelarna skola komma att överstiga motsvarande inkomster under år 1927.

För *stämpelväsendets handhavande* och *postverkets bestyr med kronoskatteuppbörden å landsbygden* beräknas komma att inflyta ungefär enahanda ersättningsbelopp, som för bestyren tillförts postverket under år 1927. Ersättningen för *postverkets bestyr med utbetalningen av folkpensioner* torde däremot komma att undergå stegring, beroende ej mindre på ökningen av antalet pensionstagare än även därpå, att allt flera pensionstagare övergå till att lyfta pensionen månadsvis, vilket allt föranleder ökat arbete för postverket med därav följande högre ersättningsbelopp.

Den gottgörelse, som tillkommer postverket för *inkasserande av radiolicensavgifter*, uppgår till några tiotusental kronor.

Ersättningen för postsparbanksgöromålets handhavande, vilken sönderfaller i dels gottgörelse för direkta merutgifter, åsamkade av postsparbankens inordnande i postverket, dels ock ersättning för postsparbanksgöromålets handläggning å postanstalterna, beräknas till 650,000 kronor för täckande av de direkta merutgifterna och 750,000 kronor för postanstalternas bestyr. Förstnämnda summa är i det samtidigt härmed avgivna förslaget till driftkostnadsstat för år 1928 inräknat i anslagsbeloppen å vederbörande utgiftstitlar. Det senare beloppet är fastställt genom Kungl. Maj:ts beslut den 10 december 1926.

Beträffande *postgirorörelsen* förväntar generalpoststyrelsen, att densamma under år 1928 kommer att ytterligare stegras, vilket föranleder ökade kostnader för rörelsegrenen. Utgifterna under år 1927 torde uppgå till ungefär 935,000 kronor och antagas under år 1928 stiga till åtminstone 1,100,000 kronor. I den mån ifrågavarande kostnader hänföra sig till direkta utgifter för postgirokontoret, äro de inräknade å de olika utgiftstitlarna i förslaget till driftkostnadsstat. Vederbörande byrå har verkställt överslagsberäkningar rörande det ekonomiska resultatet av postgirorörelsen och därvid kommit till den uppfattningen, att rörelsegrenen bör under år 1928 lämna ett överskott av cirka 200,000 kronor. Ett belopp av 1,300,000 kronor uppföres fördenskull bland inkomsterna såsom härflytande från postgirorörelsen.

De av generalpoststyrelsen sålunda gjorda beräkningarna giva till slutresultat en sammanlagd summa för postverkets inkomster av poströrelsen under år 1928 utav 72.5 miljoner kronor. Härvid har generalpoststyrelsen utgått från nuvarande posttaxors bibehållande.

Det samtidigt avgivna förslaget till driftkostnadsstat för sistnämnda år upptager en slutsumma å staten av 59.5 miljoner kronor. Av ökningen i förhållande till 1927 års utgiftssumma hänför sig ett belopp av icke mindre än 900,000 kronor till kostnaden för postbefordran å järnväg, huvudsakligen beroende på den av Kungl. Maj:t beslutade höjning av ersättningen till statens järnvägar. Vidare föranledes utgiftsökning därav, att dyrtidstillägget åt personalen är för år 1928 beräknat enligt en dyrtidsindex av 172, medan det genomsnittliga dyrtidsindextalet under år 1927 utgjort 170. Stegringen i övrigt har sin orsak i, förutom tillämpningen av gällande bestämmelser i fråga om avsättningen till förnyelsefond, beräknad ökning av poströrelsen i allmänhet och särskilt det väntade fortsatta uppsvinget av postsparbanks- och postgirorörelsen.

Det ekonomiska resultatet av poströrelsen under år 1928 beräknas således ställa sig på följande sätt:

inkomster	72.5 miljoner kronor
driftkostnader	59.5 » »
överskott	13.0 miljoner kronor.

Lika stort överskottsbelopp anser generalpoststyrelsen kunna tillföras statskassan under budgetåret 1928/29. Generalpoststyrelsen saknar nämligen anledning beräkna ett annat överskott för de första månaderna av år 1929 än för motsvarande månader år 1928.

Generalpoststyrelsen föreslår sålunda, att *inkomstöverskottet av poströrelsen* upptages i riksstaten för budgetåret 1928—1929 till 13.0 miljoner kronor.»

Vidkommande de konjunkturförhållanden, från vilka generalpoststyrelsen ansett sig böra utgå vid förevarande beräkningar, har styrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 nästlidna november sammanfattat sin uppfattning härutinnan så, att styrelsen räknat med en något mindre ökning av posttrafiken under budgetåret 1928/29 än under budgetåret 1927/28.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har, under anförande att den ökning av postmedlen, med vilken generalpoststyrelsen räknat men som på grund av stegrade utgifter ej resulterat i något höjt överskott, stode i överensstämmelse med riksräkenskapsverkets allmänna uppfattning om det ekonomiska läget, tillstyrkt, att inkomsten av postverket för budgetåret 1928/29 upptoges till 13,000,000 kronor.

Statsverkspropositionen.

I statsverkspropositionen hava postmedlen upptagits med av generalpoststyrelsen och riksräkenskapsverket beräknat belopp, 13,000,000 kronor.

Prop. nr 120.

I en den 24 februari 1928 dagtecknad proposition, nr 120, har Kungl. Maj:t föreslagit *dels* förlängning intill utgången av år 1929 av giltighetstiden för de enligt beslut av 1925 och 1927 års riksdagar gällande bestämmelserna i fråga om villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter, *dels ock* sådan ändring av bestämmelserna angående inrikes korsband, att högsta vikten för dylikt korsband, innehållande endast blindskrift, höjes, räknat från och med den 1 juli 1928, från 3 till 5 kilogram. På förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 23) har nämnda proposition numera av riksdagen bifallits.

Utskottet.

Enligt vad utskottet inhämtat, har generalpoststyrelsen i en till finansdepartementet lämnad uppgift numera beräknat, att överskottet å postverket, att tillföras statskassan, kommer att för budgetåret 1927/1928 belöpa sig till omkring 13.6 miljoner kronor.

Utskottet har funnit postmedlen kunna, i likhet med vad som skett i statsverkspropositionen, upptagas till 13,000,000 kronor.

Utskottet får förty hemställa,

att överskott å postverket måtte i riksstaten för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 13,000,000.

Stockholm den 1 juni 1928.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärge, Örne, Wigforss, friherre Beck-Friis, Björnsson, Leander, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Ramsta, Lövgren i Nyborg, Olsson i Golvvasta, Nylander, Björklund, Lithander, Andersson i Boda, Thorén och Olsson i Gävle.

Reservation

av herrar *Bärge, Örne, Wigforss, Björnsson, Johansson* i Arkösund, *Hedlund* i Östersund, *Lövgren* i Nyborg, *Björklund* och *Olsson* i Gävle, vilka anfört följande:

»Den sänkning av beskattningen, som i detta ögonblick kan företagas, bör enligt vår uppfattning i främsta rummet gälla konsumtionsskatterna på de breda folklagens förnödenhetsvaror. Redan 1926 års bevillningsutskott uttalade i detta hänseende, att ett fullständigt avskaffande av sockerskatten borde betraktas såsom synnerligen eftersträfvansvärt. Möjligheten att förverkliga detta önskemål föreligger nu, under förutsättning att inkomstskatten bibehålles vid sin nuvarande höjd. Väljes denna utväg, vinnes ytterligare, att inkomsterna icke behöva räknas fullt så högt som utskottet föreslagit. Skillnaden mellan de av utskottet förordade skattesänkningarna på omkring 18 miljoner kronor och sockerskattens belopp på 16.5 miljoner kronor är visserligen obetydlig. Men då inbetalningen av sockerskatten sker ett kvartal i efterskott, bör även med sockerskattens upphörande från den 1 juli 1928 ett belopp av 3 å 4 miljoner kronor falla på det kommande budgetåret.

Under sådana förhållanden blir det möjligt att hålla beräkningen av tullmedlen nere vid 141 miljoner kronor i stället för av utskottet upptagna 145 miljoner kronor.

Vi hemställa sålunda,

under punkt 1:o),

A) att riksdagen måtte besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1928 skall utgå med 160 procent av de i 19 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp;

B) att inkomst- och förmögenhetsskatten måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till .. kronor 151,000,000;

under punkt 8:o),

att tullmedlen måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till kronor 141,000,000;

under punkt 9:o),

A) att riksdagen måtte, med bifall till motionen I: 105 av herr Bårg i vad den avser sockerskattens avskaffande, besluta,

att förordningen den 19 maj 1922 (nr 210) angående beskattning av socker skall upphöra att gälla med utgången av juni 1928; dock att förordningen fortfarande skall äga tillämpning beträffande socker, för vilket skattskyldighet dessförinnan inträtt;

samt att för socker, som under tiden den 21—den 30 juni 1928 under statens kontroll försändes från sockerfabrik och ej utlämnas till mottagaren före den 1 juli 1928, må, under villkor som kontrollstyrelsen äger bestämma, åtnjutas skattefrihet, med skyldighet för tillverkare vid sockerfabrik att bestrida härigenom uppkommande särskilda kontrollkostnader;

B) att sockerskatten måtte för budgetåret 1928/1929 beräknas till..... kronor 3,500,000.»

BILAGOR

Bil. A.

Beräkningar angående 1927 års skattetaxeringar.

(Milj. kronor.)

	Enskilda	Aktiebolag m. fl.	Tillsammans
Inkomst av fast egendom:			
1. Jordbruksfastighet	415.6	31.0	446.6
2. Annan fastighet	150.0	61.8	211.8
Summa	565.6	92.8	658.4
Inkomst av kapital	407.7	42.0	449.7
Inkomst av arbetsanställning m. m.	3,539.8	—	3,539.8
Inkomst av rörelse eller yrke eller eljest	502.4	383.3	885.7
Summa uppskattad inkomst	5,015.5	518.1	5,533.6
Avdrag:			
1. Enligt 11 § 2 mom. 4:o) bevillningsförordningen	238.5	4.1	242.6
2. För kommunalutskylder	279.0	46.0	325.0
3. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag	32.0	8.0	40.0
Summa avdrag	549.5	58.1	607.6
Återstod	4,466.0	460.0	4,926.0
¹ / ₁₀₀ av den taxerade förmögenheten	250.0	—	250.0
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	4,716.0	460.0	5,176.0
Utnyttjade Orts- och familjeavdrag	2,827.6	—	2,827.6
Beskattningsbart belopp	1,888.4	460.0	2,348.4
Uträknad skatt ¹	110.8	40.6	151.4
Skatteprocent i medeltal	5.87	8.81	
Under budgetåret 1927—1928 inflytande skatt (96 %)			145.

¹ Det procenttal av grundbeloppet, efter vilket skatten utgått, har varit 160.

Bil. B.

Beräkningar angående 1928 års skattotaxeringar.

(Milj. kronor.)

	Enskilda	Aktiebolag m. fl.	Tillsammans
Inkomst av fast egendom:			
1. Jordbruksfastighet	405	30	435
2. Annan fastighet	155	62	217
Summa	560	92	652
Inkomst av kapital	418	43	461
Inkomst av arbetsanställning m. m.	3,630	—	3,630
Inkomst av rörelse eller yrke eller eljest	515	400	915
Summa uppskattad inkomst	5,123	535	5,658
Avdrag:			
1. Enligt 11 § 2 mom. 4:o) bevillningsförordningen	.	.	248
2. För kommunalutskylder	334
3. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag	40
Summa avdrag	563	59	622
Återstod	4,560	476	5,036
¹ / ₁₀₀ av den taxerade förmögenheten	255	—	255
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	4,815	476	5,291
Utnyttjade Orts- och familjeavdrag	2,875	—	2,875
Beskattningsbart belopp	1,940	476	2,416
Skatteprocent i medeltal ¹	5.50 %	8.26 %	
Uträknad skatt	106.7	39.3	146.0
Under budgetåret 1928/1929 inflytande skatt (96.5 %)			140.9

¹ Det procenttal av grundbeloppet, efter vilket skatten beräknas skola utgå, har upptagits till 150.